

Yüzzillik təminat

İlham Əliyevin qlobal təşəbbüsləri əsasında reallaşan layihələr Avropanın enerji təminatına davamlı töhfələr verəcək

Tarixin ən qüdrətli Azərbaycanı İkinci Qarabağ müharibəsindəki şanlı zəfərin yaratdığı yeni real-lıqlar fonunda enerji diplomatiyasında da güclü platforma yaradır. Avropanın əsas enerji təminatçılarından biri olan ölkəmiz artıq "köhnə qıtə"dəki tərəfdaşlarını həm də "yaşıl enerji" ilə də təmin edəcək.

Bunu reallaşdırmaq üçün həm kifayət qədər təbii resursu, həm də güclü siyasi iradəsi var. Bakıda "Cənub Qaz Dəhlizi" Məşvərət Şurası çərçivəsində keçirilən nazirlərin 9-cu və "Yaşıl Enerji" Məşvərət Şurasının birinci toplantısı da bu missiyanın hədəflərinin təqdimatı oldu.

Bu toplantıda səslənən fikirlər isə bir daha onu deməyə əsas verdi ki, Azərbaycanın iştirakı ilə Avropaya istiqamət-lən enerji körpüləri ölkəmizin beynəlxalq münasibətlər sistemində artan rolunun aydın ifadəsidir.

Azərbaycanın enerji layihələri getdikcə coğrafiyasını genişləndirir

Bütün bunlar, əlbəttə ki, İlham Əliyevin enerji siyasətinin məntiqi nəticəsi və ona verilən dəyər göstəricisidir. Də-sək, yanılmıq. Mehiz bu siya-

sətə Azərbaycan Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təminatına davamlı töhfələri ilə dünyanın diqqətini çəkir. Azərbaycan Prezidentinin qlobal təşəbbüsləri əsasında ərəsəyə gələn və ölkəmizin iştirakçısı olduğu enerji layihələri getdikcə öz coğrafiyasını genişləndirir və tərəfdaş dövlətlərin və bu prosədə iştirak edən tanınmış beynəlxalq şirkətlərin sayı getdikcə artır. Bunu "Gülüstən" sarayında gerçəkləşən beynəlxalq toplantı da bir daha təsdiqlədi. Belə ki, toplantıda Avropa Komissiyasının, Türkiyə, İtaliya, ABŞ, Böyük Britaniya, Gürcüstan, Macarıstan, Rumıniya, Bolqarıstan, Yunanıstan, Albaniya, Moldova, Monteneqro, Serbiya, Ukrayna və Xorvatiyanın yüksək səviyyəli nümayəndələri, beynəlxalq şirkətlərdən isə SOCAR, BP, BOTAS, TANAP, TAP, TPAO, TAQA, Bulgargaz EAD, Bulgartrans-

gaz, İCGB, Fluxys, ROMGAZ SA, SACE, Desfa, TotalEnergies, FGSZ Ltd, SNAM, Uniper, Petronas, ACWA Power, Masdar, Fortescue Future Industries, WindEurope, SolarPower Europe, maliyyə təsisatlarından isə Dünya Bankı, Beynəlxalq Maliyyə Korporasiyası, Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı, Avropa İnvestisiya Bankı, Asiya İnfrastruktur və İnvestisiya Bankı, Asiya İnkişaf Bankı və digər qurumların təmsil olunması bunun bariz təsə-sümüdür.

→ 4

Azərbaycana güvənirik

Avropa İttifaqı və tərəfdaşlar bunu bir daha bəyan etdilər

Bu, "Cənub Qaz Dəhlizi" Məşvərət Şurasının sayca 9-cu toplantısı idi. Məşvərət Şurası birinci iclasını keçirmək üçün 2015-ci ildə Bakıda toplaşmış və həmin vaxtdan bəri məkanı dəyişməmişdir.

(Yalnız 2021-ci ildə tədbir koronavirus pandemiyası ilə əlaqədar video-formatda keçirilmişdir)

Bu, sadəcə önəmə deyil, "Cənub qaz dəhlizi" kimi bir meqalayihənin təşəbbüskarının və aparıcı qüvvəsinin Azərbaycan olduğunu təsdiqləyən əyani misaldır. Məşvərət Şurası ilk dəfə toplaşanda "Cənub qaz dəhlizi"nin təməlinin qoyulmasından cəmi bir neçə ay keçirdi. O vaxt hələ nə "Şahd-niz-2"dən qaz hasilatına başlanmışdı,

nə CQBK (Cənubi Qafqaz Boru Kəməri) genişləndirilmişdi, nə TANAP (Trans-Anadolu Qaz Boru Kəməri) var idi, nə də TAP (Trans-Adriatik Qaz Boru Kəməri)...

Odur ki, ötən illər ərzində bu möhtəşəm tədbir də "Cənub qaz dəhlizi" ilə, onun adıçəkilən dörd seqmentini təşkil edən layihələrlə qoşa addımla-

mışdır. Başqa sözlə, Avropanın enerji xəritəsini dəyişdirən "Cənub qaz dəhlizi"nin araya-ərəsəyə gəlməsində Məşvərət Şurasının toplantıları böyük rol oynamışdır. Belə ki, hər iclasda il ərzində görülən işlər geniş müzakirə olunmuş, qarşıda duran vəzifələr müəyyənləşdirilmişdir.

→ 4

Odlə oynayan Azərbaycan deyil, İrandır!

Yanvarın 27-də Azərbaycanın Tehrandə yerləşən səfirliyində İranın xüsusi xidmət orqanları tərəfindən hazırlanaraq həyata keçirilən qanlı terror hadisəsindən sonra İran bütün arsenalını işə salaraq Azərbaycana qarşı psixoloji, mənəvi terrorunu davam etdirir.

İran dövləti ədalətli istintaq aparıb hadisəni törəndənləri cəzalandırmaq, onlara görə Azərbaycandan üzr istəmək əvəzinə ölkəmizi, Azərbaycanın dövlət xadimlərinə təhdid edir, hədə-qorxu gəlir.

→ 8

Səfirliyimizə atılan güllə Azərbaycana edilən hücumdur

→ 8

Ermənistanın cinayətlərinə beynəlxalq hüquqi qiymət verilməlidir

Azərbaycan 30 illik işğal, eləcə də Vətən müharibəsi zamanı və ondan sonrakı dövrdə Ermənistan tərəfindən törədilmiş cinayətlərə beynəlxalq hüquqi qiymətin verilməsi üçün vacib işlər həyata keçirir.

Bu baxımdan ölkəmizin Ermənistanın soydaşlarımızın insan hüquqlarını məqsədyönlü şəkildə pozmasına cavab olaraq, "İrqi ayrı-seçkililiyin bütün formalarının ləğvi edilməsi haqqında" Beynəlxalq Konvensiya (CERD) çərçivəsində təcili tədbirlər görülməsi məqsədilə Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsinə (BƏM) müraciət etməsi də mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

→ 7

Etiraz aksiyası ümumxalq mübarizəsinə çevrilir

→ 7

12 ölkədən 30 beynəlxalq səyyah Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdadır

İşğaldan azad edilmiş Qarabağa səfər edən beynəlxalq səyyahlar qrupu Şuşa şəhərinin tarixi məkanları və əsrarəngiz təbiəti ilə tanış olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, səyyahların Şuşaya səfəri Laçın-Xankəndi yolunda aksiyə keçirilən ərəziddən başlayıb. Şuşanın girişində beynəlxalq səyyahlar Xankəndi-Laçın yolu üzərində iki aya yaxındır fasiləsiz davam edən aksiyanın iştirakçıları ilə söhbət ediblər. Aksiyə fəalları tə-ləbləri barədə məlumat veriblər. Bildirilib ki, bu aksiyə Azərbaycanın suveren ərəzində mə-dəni sərəvtlərin qanunsuz istismarına, talanma-sına və dağıntılarına qarşıdır.

On iki ölkəni təmsil edən səyyahlar yolun humanitar məqsədlər üçün açıq olmasına, aksiyə iştirakçıların dinc şəkildə şüarlar səsləndirməsinə şəhidlik ediblər. Dünya səyyahları aksi-

yada iştirak edən gənclərlə tanış olub, onlarla şəkillər çəkirdilər. Sonra Cıdır düzünə gələn səyyahlar buradan açılan əsrarəngiz mənzərəni seyr ediblər. Onlar daha sonra Azərbaycanın tanınmış şəxsiyyətləri Natəvan, Bülbül və Üzeyir bəy Hacıbəylinin güllələnmiş heykəlləri olan Şuşa şəhər mərkəzi meydanına gəliblər. Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsinin əməkdaşı qonaqlara Şuşa şəhəri, işğal dövründəki vəziyyət və burada həyata keçirilən yenidənqurma işləri barədə məlumat verib. Bildirib ki, 30 ilə yaxın işğal dövründə Şuşa şəhərindəki tarixi binalar, məscidlər, abidələr erməni vandalizminə məruz qalıb. Şuşa işğaldan azad edildikdən sonra burada gənəmişiyasılı bərpa-quruculuq işlərinə start verilib. İnfrastrukturun qurulması ilə yanaşı, Şuşada şəhərin əsl tarixi simasının, tarix və mədəniyyət abidələrinin bərpasına başlanılıb.

→ 6

Ötən ilin yekunları

Pambıqçılıqda istehsal da, məhsuldarlıq da artmışdır

Ötən il sahələrdən 322300 ton kondisiya çəkiddə pambıq yığılaraq tədarük məntəqələrinə təhvil verilmişdir. Ölkə üzrə orta məhsuldarlıq 30,92 sentner olmuşdur. 2021-ci il mövsümü ilə müqayisədə əkin sahələrinin həcmi (100 min hektar) dəyişməmiş, tarlalardan 32529 ton çox məhsul toplanmışdır. Bu səbəbdən məhsuldarlıq da əvvəlki ilə müqayisədə 2,42 sentner artmışdır.

Amma məhsuldarlığın artmasının başqa səbəbləri də var. Düzgün aqrotexniki qulluq, zərərvericilərə qarşı vaxtında və səmərəli mübarizə, yığım prosesinin 100 faizə yaxınının müasir pambıqyığan kombaynlarla aparılması, texnikaların yığımdan əvvəl düzgün dislokasiyası, gübrə və pestisid ilə təminat, düzgün toxum seçimi və digər amillər həmin səbəblərdəndir. Yeri gəlmişkən, qeyd edək ki, ötən mövsüm məhsul yığım prosesinə ümumilikdə 447 kombayn və 3085 traktor yedəyi cəlb olunmuşdur.

Bu yerdə dövlət dəstəyinin genişləndirilməsinin fermerlərin pambıq əkininə marağını artırmasını da unutmmaq olmaz. Xatırladaq ki, Aqrar Subsidiya Şurasının qərarına əsasən, 2022-ci ilin məhsulu üçün tədarük məntəqələrinə təhvil verilən pambığa görə yalnız məhsul subsidiyası verilmiş, məhsul subsidiyasının məbləği hər tona görə 100 manatdan 170 manata qaldırılmışdır.

→ 10

Məhsuldar milli toxumlara ehtiyac var

"Qara İkeni"nin tənəklərinə Gəncə və Göygöldə, eləcə də Qarabağ ərəzindəki (xüsusən Füzuli rayonunda) köhnə üzüm bağlarında, xiyabənlərdə rast gəlinir. Sort keçmiş Ümumittifaq Üzümçülük və Şərabçılıq "Maqaraç" Elmi-Tədqiqat İnstitutunun Mərkəzi Asiya filialında geniş tədqiq edilmiş, keyfiyyətli desert şərabların hazırlanması üçün geniş istehsalatə tövsiyə olunub. "Qara İkeni" Özbəkistanın sort standartlarına da daxil edilib. Hazırda Üzümçülük və Şərabçılıq Elmi-Tədqiqat İnstitutunun Abşeron kolleksiya bağında ökilib becərilir.

Azərbaycanın qiymətli yerli üzüm sortlarının Beynəlxalq Üzümçülük və Şərabçılıq Təşkilatının (OIV) müasir protokol və üsullarına görə öyrənilib rəqəmsal təsvir edilməsi, üzüm sortlarının təyinedici əsas morfogenetik əlamətlərinin ayrı-ayrılıqda hər bir sort üçün tərtib olunması və Beynəlxalq Sort Ka-

taloquna (VIVC) yerləşdirilməsi onların milli sortlarımız olduğunu sübut etməyə imkan verir. Yerli üzüm sortlarının rəqəmsal təsvir edilməsində yaşıl zoğ, cavan yarpaq, formalaşmış yarpaq, salxım, gilə və toxumların əsas diaqnostik əlamətləri, məhsullarının enokarpoloji və enokimyəvi göstəriciləri mühüm rol oynayır.

Onu da qeyd edək ki, Tərəvəzçilik Elmi-Tədqiqat İnstitutu tərəvəz, bostan və kartof bitkiləri üzərində aparıldığı seleksiya və ilkin toxumçuluq işlərinə dair ISO 9001:2015 standartı sertifikatına layiq görülmüşdür. 2025-ci ilin aprel ayına qədər qüvvədə olacaq sertifikata əsasən, Tərəvəzçilik Elmi-Tədqiqat İnstitutunda tərəvəz, bostan və kartof bitkiləri üzərində aparılan seleksiya və toxumçuluq işləri audit edilmiş və ISO 9001:2015 standartının tələblərinə uyğunluğu təsdiqlənib.

→ 9

◆ İlin uğurlu yekunları

Ölkə rəhbərinin ictimaiyyət nümayəndələri ilə hər görüşü sevinclə qarşılanır

Yalnız böyük insanlar, dahilər belə düşünür, belə edirlər. Hakimiyyətə gəlinin ilk günlərindən "Mən bütün Azərbaycan xalqının, hər bir Azərbaycan vətəndaşının Prezidentiyəm. Mənim borcumdur ki, imkan daxilində hər bir vətəndaş inkişafa, yaxşılığa doğru irəliləyişi görsün və onu hiss etsin", - dedi. Xalqdan olanlar, xalqı olanlar, xalqı dördünü anlayıb, onu düşünüb, inkişafı və tərəqqisi yolunda çalışanlar hər bir vətəndaşın sevimlisi və qəhrəmanı ola bilərlər. O bu xalqın qəhrəmanı, arzularının təminatçısı, xeyallarını gerçəkləşdirən bir rəhbər, bir Prezidentdir.

İftixarla deyə bilərik ki, bütün parametrlərinə görə Azərbaycan bu gün Cənubi Qafqazın ən inkişaf etmiş dövlətidir. Dünyada söz, nüfuz sahibidir. Bütün bunlar gərgin əməyin, düzgün idarəetmənin, düşünlü, dürüst siyasətin, xalq-Prezident, Prezident-xalq birliyi sayəsində mümkün olmuşdur.

Dövlət başçısı xarici ölkələrə səfərləri zamanı azərbaycanlılarla görüşüb problemlərini öyrənir, fikirlərini dinləyir. Onun regionlara səfəri əsl bayram əhvali-ruhiyyəsi ilə qarşılanır. Prezidentin sadə adamlarla görüşü insanların yaddaşlarında silinməz xoş xatirələrə dönmür. Sadə insanlarla bir süfrə arxasında əyləşib çörək kəsen, yaralı ösgərə "övlədim" deyib dördünə ortaq olan, evsizə ev, işsizə iş verən Prezident əməlləri, diqqəti, qayğısı ilə hər an xalqla olduğunu, xalqdan biri olduğunu təsdiq etmişdir.

Biz böyük bir ailəyik

Dövlət başçısının adət-ənənələrimizə hörməti, milli-mənəvi dəyərləri uca tutmağı, dini normalara həssaslıqla da bir nümunə, bir örnək göstərdiyi inkar olunmazdır. Onun müqəddəs ziyarətgahlara getməsi, milli-mənəvi baxımdan xüsusi rolu olan Xudafərin körpüsünü ziyarət etməsi, Ağdamda, Şuşada, Zəngilanda, Tərtərdə, İsmayılıda, Şamaxıda məscidlərdə olması, tarixi-mədəni yadigarların qorunması, öyrənilməsi və bərpası işinə xüsusi önəm verməsi insanların tərəfindən son dərəcə yüksək dəyərləndirilir.

Xüsusi regionlara səfəri zamanı Prezident və onun ailə üzvlərinin sırası vətəndaşların evlərində çay süfrəsi arxasın-

da səmimi söhbətlər edib, xalqın problemlərini öyrənib yerində həll etmələri rəhbər-xalq, xalq-rəhbər birliyinin ən gözəl nümunəsidir.

Zəngilan rayonu Ağalı kənd orta məktəbinin direktoru Nərimin Həsənova deyir ki, Tanrı onun tökcə müəllimlik fəaliyyətini yox, həyatını da 2020-ci ildən Ağalı kənd sakini ilə bağlayıb. 20 oktyabr 2020-ci il - Zəngilanın azad olduğu gün onların həyatlarında ən unudulmaz tarixə çevrilib: "Allah dualarımızı qəbul etdi. Ağalıda ilk qayıdış bizlər üçün Zəfərimizin təntənəsi günü oldu. 2022-ci il mayın 27-də Prezident İlham Əliyevin və birinci xanım Mehriban Əliyevanın Ağalı kəndinin sakinləri ilə görüşü oldu. Xoşbəxtəm ki, biz də həmin tarixi günü yaşayanlardıq. Mehriban xanım məni Ağalı kənd tam orta məktəbinin direktoru təyin olunmağım, ailə qurmağım münasibətilə təbrik etdi. O gün mənim üçün unudulmaz tarixə çevrildi".

Ölkə rəhbəri "Azərbaycan bizim evimizdir. Biz böyük bir ailəyik" demiş, əməlləri ilə böyük ailənin müdriki, qayğıkeş başçısı olduğunu təsdiq etmişdir. Şəki şəhər sakini Rafiq Abdullayev deyir ki, dövlət başçısının Şəkiyə son səfəri yaddaşımıza bayram kimi yazıldı. Xalq öz rəhbərini doğması, öz dördini rahatlıqla deyə biləcəkdir, nəhayət, Qarabağın xilas-karı kimi qarşıladı.

Dövlət başçısının regionlara hər səfəri əsl əlamətdar bir hadisəyə dönmür. Belə səfərlər zamanı yeni sosial, mədəni bir obyektin xalqın sərəncamına verilməsi, tarixi abidələrimizin bərpa olunacağı, Prezidentin xalqın istək və arzularını öyrənib tədbirlər görəcəyi mütləqdir. Dövlət başçısının Şəkiyə son səfəri yaddaşlarda bir

sıra sosial obyektin, uşaq bağçasının açılışı, Şəki xan sarayında gedən təmir-bərpa işlərinin tanışlığı, ən başlıcası isə, səmimi söhbətləri ilə qaldı. Ali Baş Komandan İlham Əliyev Qarabağı bizə qaytarmaqla, düşmən üzərindəki zəfəri ilə ən böyük arzumuzu gerçəkləşdirdi.

O, bir tarixi şəxsiyyət, xilaskar Prezidentdir

Tərtərli həmsəhbətimiz, Birinci Qarabağ müharibəsi vətəkanı, "Azərbaycan bayrağı" ordenli Pənah Məmmədov deyir ki, İlham Əliyev bizim inam, güvenc yerimizdir. Bildiyiniz kimi, Tərtər həmişə düşməne gözdəydi. Düşmən heç vaxt arzuladığı bizim rayonda həyata keçirə bilməmişdi. İstər Aprel döyüşləri, istərsə də İkinci Qarabağ müharibəsi zamanı düşmən artilleriyasının ən çox hədəf aldığı yer Tərtər olub. Tərtərlilərin evləri düşmən tərəfindən ən çox dağıntıya məruz qalıb. Amma biz geri çəkilmədik, ev-əşiyimizi tərək etmədik. Bizi burada saxlayan dövlət başçısına olan inamımız idi.

Aprel döyüşləri zamanı düşmən artilleriyası Tərtərin kəndlərini, Tərtər şəhərini atəş altında saxlayıb qorxu yaratmaq istəyirdi. Biz burada idik. O zaman Prezidentimiz, Mehriban xanım atəş altında olan Tərtərə gəldi, tərtərlilərə bir oldu. Hətta düşmənlə üz-üzə olan Qafanlı kəndinə gəldilər...

Prezident İlham Əliyev vətənimizi bütövləşdirdi.

Azərbaycan gündən-günə gözəlləşir, inkişaf edir, güdurlənir. Düşmənin bir zamanlar işğal edib xarabazara çevirdiyi yurd yerlərimizə yenidən həyat verilir. Qələbəmizin baş qəhrəmanı da, iqtisadi inkişafın müəllifi də dövlət başçısı İlham Əliyevdir. Müharibə bitsə də, mübarizə davam edir. Mübarizənin qalibi də cənab İlham Əliyev olacağı heç kimdə şübhə doğurmur.

Elşən QƏNİYEV,
"Azərbaycan"

"Lisensiyalar və icazələr haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 1-ci və 10-cu bəndlərini rəhbər tutaraq qərara alır:

"Lisensiyalar və icazələr haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016, № 4, maddə 632, № 12, maddələr 2017, 2036; 2017, № 4, maddə

520, № 5, maddə 743; 2018, № 6, maddə 1187; 2019, № 1, maddə 28, № 5, maddə 797, № 6, maddə 986, № 8, maddə 1360, № 11, maddə 1692, № 12, maddə 1903; 2020, № 6, maddə 662; 2021, № 6 (I kitab), maddə 551, № 7, maddə 701, № 12, maddələr 1315, 1329, 1339; 2022, № 5, maddə 426) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. Həmin Qanunun 1 nömrəli əlavəsinin 6-cı maddəsində "Rabitə" sözü "Tele-

kommunikasiya və poçt rabitəsi" sözləri ilə əvəz edilsin.

2. Həmin Qanunun 2 nömrəli əlavəsinin 4-1-ci maddəsində "Rabitə" sözü "telekommunikasiya" sözü ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 27 dekabr 2022-ci il

A.X.Rafailovun "Şöhrət" ordeni ilə təltif edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 23-cü bəndini rəhbər tutaraq qərara alır:

Azərbaycan Respublikasının ictimai-siyasi həyatında fəal iştirakına görə Anatoliy Xaimoviç Rafailov "Şöhrət" ordeni ilə təltif edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 4 fevral 2023-cü il

"Azərbaycan Respublikası Hökuməti, Türkiyə Respublikası Hökuməti və Türkmənistan Hökuməti arasında ticarət və iqtisadi əməkdaşlıq haqqında Saziş" in təsdiq edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 17-ci bəndini rəhbər tutaraq qərara alır:

1. 2022-ci il avqustun 14-də Türkmənbaşı şəhərində imzalanmış "Azərbaycan Respublikası Hökuməti, Türkiyə Respublikası Hökuməti və Türkmənistan Hökuməti arasında ticarət və iqtisadi əməkdaşlıq haqqında Saziş" təsdiq edilsin.

2. Bu Fərmanın 1-ci hissəsində göstərilən Saziş qüvvəyə mindikdən sonra Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi onun müddəalarının həyata keçirilməsini təmin etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi Sazişin qüvvəyə minməsi üçün zəruri olan dövlətdaxili prosedurların yerinə yetirildiyi barədə Türkiyə Respublikası Hökumətinə və Türkmənistan Hökumətinə bildiriş göndərsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 4 fevral 2023-cü il

Mədəniyyət komitəsinin üzvləri TBMM-in nümayəndə heyəti ilə görüşüblər

Fevralın 4-də Milli Məclisin Mədəniyyət komitəsinin üzvləri Türkiyə Böyük Millət Məclisinin Azərbaycanla parlamentlararası dostluq qrupunun rəhbəri Şamil Ayrımın başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüblər.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumata görə, Mədəniyyət komitəsinin sədri Qənirə Paşayeva qonaqları salamlayaraq dövlətlərimiz arasındakı əlaqələrin gübnəgün möhkəmləndiyini deyib. O, Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin güclənməsində hər iki ölkənin prezidentləri İlham Əliyev və Rəcəb Tayyib Ərdoğanın önəmli rol oynadığını vurğulayıb, həmçinin ölkələrimiz arasında olan birliyin hər zaman örnək olduğunu bildirib.

Komitə sədri hər iki ölkənin qanunvericilik orqanlarında fəaliyyət göstərən dostluq qruplarının parlamentlararası əməkdaşlığın güclənməsində rolundan danışdı, qarşılıqlı səfərlərin və keçirilən görüşlərin iki qardaş ölkə arasında münasibətlərin genişlənməsinə töhfə verdiyini diqqətə çatdırdı. O, Azərbaycanın 44 günlük Vətən müharibəsində Türkiyə-

nin göstərdiyi mənəvi-siyasi dəstəkdən söhbət açaraq dövlətlərimizin hər zaman bir-birinin yanında olduğunu deyib. Qənirə Paşayeva Türkiyə ilə orta q tarixə, mədəniyyətə sahib olduğumuzu vurğulayaraq rəhbərlik etdiyi Mədəniyyət komitəsinin mədəni əlaqələrimizin genişləndirilməsi istiqamətində çalışdığını qeyd edib.

Səmimi görüş üçün təşəkkürünü ifadə edən Türkiyə Böyük Millət Məclisinin Azərbaycanla parlamentlararası dostluq qrupunun rəhbəri Şamil Ayrım dost və qardaş dövlətlərimiz arasında möhkəm əlaqələrin olduğunu qeyd edib. O, nümayəndə heyətinin ölkəmizə səfəri zamanı keçirdiyi bütün görüşlərdən xoş təəssüratlarını çatdırdı.

Şamil Ayrım 2023-cü ildə Azərbaycanın Ümmümilli Lideri Heydər Əliyevin 100 illik yubileyi ilə əlaqədar Türkiyə-

də də bir sıra tədbirlərin keçiriləcəyini bildirdi.

O, Azərbaycanın Vətən müharibəsində qazandığı Qələbədən sonra imzalanmış Şuşa Bəyannaməsinin gücləndirilməsində nümayəndə heyətlərimizin səfərlərinin, aparılan danışıqların əhəmiyyətindən bəhs edib.

Türkiyə nümayəndə heyətinin üzvləri Orhan Erdem, Yunus Kılıç, Tülay Kaynarca Türkiyə və Azərbaycan arasında ölkələrarası və parlamentlararası əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsinin vacibliyini qeyd ediblər. Qonaqlar təhsil, elm, mədəniyyət sahələrində əlaqələrin inkişaf etdirilməsinin əhəmiyyətindən, bu istiqamətdə atılacaq addımlardan söhbət açıblar.

Söhbət zamanı qanunvericilik orqanları arasında əməkdaşlığın perspektivləri və qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər ətrafında da fikir mübadiləsi aparılıb.

"Azərbaycan"

Dövlət orqanlarının internet informasiya resurslarından istifadə üzrə ötən ilin statistikasını açıqlanıb

Ötən il ərzində dövlət orqanlarının rəsmi internet resurslarına ən çox istifadəçi müraciətləri qeydə alınan domenlər məlum olub.

Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidmətinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a məlumat verilib.

Dövlət orqanlarının rəsmi internet resursuna toplam giriş sayına görə ilk onluqda azal.az, dim.gov.az, sosial.gov.az, butairways.az, mod.gov.az, edu.gov.az, aztv.az, science.gov.az, idmantv.az və mia.gov.az yer alıb.

Unikal giriş sayına görə isə azal.az, dim.gov.az, sosial.gov.az, butairways.az, edu.gov.az, asan.gov.az, mod.gov.az, taxes.gov.az, customs.gov.az və aztv.az-dır.

Hesabat dövründə yerli icra hakimiyyəti orqanlarının rəsmi internet resurslarına domenlər üzrə ən çox istifadəçi müraciətləri üzrə toplam giriş sayına görə ilk beşlikdə binegedi-ih.gov.az, qazax-ih.gov.az, sabunchu-ih.gov.az, salyan-ih.gov.az, qebele-ih.gov.az qərarlaşıb. Unikal giriş sayına görə isə binegedi-ih.gov.az, qebele-ih.gov.az, sabunchu-ih.gov.az, qazax-ih.gov.az, sheki-ih.gov.az-dır.

Hesabat dövründə dövlət orqanlarının rəsmi internet resurslarına ən çox istifadəçi müraciətlərinə görə ilk onluqda Azərbaycan, ABŞ, Rusiya, Türkiyə, Çin, İngiltərə, Estoniya, Almaniya, Rumıniya və Gürcüstan yer alıb.

Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətlər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 17-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətlər Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016, № 2 (I kitab), maddə 202, № 3, maddələr 397, 403, 429, № 4, maddələr 631, 647, 654, № 5, maddələr 835, 846, № 6, maddələr 997, 1010, № 7, maddələr 1247, 1249, № 10, maddə 1608, № 11, maddələr 1769, 1774, 1781, 1783, 1786, 1788, № 12, maddələr 1984, 2000, 2009, 2024, 2049; 2017, № 1, maddə 21, № 2, maddələr 139, 147, 152, 162, № 3, maddələr 331, 344, № 5, maddələr 698, 701, 734, 749, 754, № 6, maddələr 1020, 1033, 1036, № 7, maddələr 1273, 1296, 1297, 1299, № 11, maddələr 1964, 1966, 1969, 1979, № 12 (I kitab), maddələr 2214, 2217, 2220, 2233, 2237, 2240, 2253, 2256, 2266; 2018, № 1, maddə 19, № 2, maddələr 160, 162, 163, № 3, maddələr 383, 401, 404, № 4, maddə 646, № 5, maddələr 857, 860, 862, 876, 883, № 6, maddələr 1153, 1188, № 7 (I kitab), maddələr 1435, 1437, 1438, № 10, maddə 1963, № 11, maddələr 2188, 2191,

2214, 2217, 2231, № 12 (I kitab), maddələr 2473, 2475, 2499, 2507, 2512, 2522; 2019, № 1, maddələr 4, 6, 15, 18, 23, 44, № 3, maddələr 374, 389, № 4, maddələr 579, 581, 587, 595, № 5, maddələr 791, 800, 803, 804, 813, № 6, maddələr 992, 998, 1007, № 7, maddə 1193, № 8, maddələr 1364, 1367, 1368, 1381, 1383, № 11, maddələr 1682, 1686, 1696, № 12, maddələr 1883, 1900; 2020, № 3, maddə 222, № 5, maddələr 505, 515, 519, № 6, maddələr 670, 672, 681, № 7, maddələr 838, 841, 846, 854, № 8, maddələr 1008, 1011, № 9, maddə 1138, № 11, maddələr 1332, 1333, 1336, № 12 (I kitab), maddələr 1432, 1440; 2021, № 4, maddə 306, № 5, maddə 428, № 6 (I kitab), maddələr 535, 541, 546, 560, № 7, maddələr 701, 705, 711, № 8, maddə 894, № 11, maddə 1208, № 12, maddələr 1306, 1334; 2022, № 1, maddə 2, № 2, maddə 89, № 4, maddə 293, № 5, maddə 435, № 7, maddələr 694, 699, 703, № 8, maddələr 822, 825, 828; Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 5 noyabr tarixli 617-VIQD nömrəli və 620-VIQD nömrəli qanunları) aşağıdakı dəyişikliklər edilmiş:

1. 43.1-ci maddəyə "361," rəqəmlərindən sonra "362-3," rəqəmləri əlavə edilmiş.

2. Aşağıdakı məzmununda 362-3-cü maddə əlavə edilmiş:

"Maddə 362-3. Müvafiq icazə olmadan radioelektron vasitələrin layihələndirilməsi, quraşdırılması və istismar edilməsi

362-3.1. Radiotezliklərin ayrılması haqqında qərar olmadan radiotezliklərdən istifadə etmək radioelektron vasitələrin layihələndirilməsi, quraşdırılmasına və istismar edilməsinə, habelə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanının (qurumun) müəyyən etdiyi radioelektron vasitələrin istifadəsinə icazə vərəqəsi olmadan radioelektron vasitələrin quraşdırılmasına və istismar edilməsinə görə -

inzibati xəttinin törədilməsində istifadə olunan radioelektron vasitə mütəsadirə edilməklə və ya mütəsadirə edilməklə fiziki şəxslər beş yüz əlli manat məbləğdə, vəzifəli şəxslər min beş yüz manat məbləğdə, hüquqi şəxslər üç min manat məbləğdə cərimə edilir.

362-3.2. Bu Məcəllənin 362-3.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş xəttinin inzibati tənbeh almış şəxs tərəfindən inzibati tənbeh vermə haqqında qərar qüvvəyə mindiyi gündən bir il ərzində təkrar törədilməsinə görə -

inzibati xəttinin törədilməsində istifadə olunan radioelektron vasitə mütəsadirə edilməklə və ya mütəsadirə edilməklə fiziki şəxslər səkkiz yüz manat məbləğdə, vəzifəli şəxslər iki min manat məbləğdə, hüquqi şəxslər dörd min manat məbləğdə cərimə edilir."

3. 363-cü maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin: **"Maddə 363. Telekommunikasiya vasitələrindən və qurğularından qanunsuz istifadə edilməsi və onların qanunsuz dövrüyyəsi**

363.1. Sertifikatlaşdırılmamış telekommunikasiya vasitələri və qurğularından ümumistifadəli telekommunikasiya şəbəkələrində istifadə edilməsinə görə -

inzibati xəttinin törədilməsində istifadə olunan telekommunikasiya vasitələri və qurğuları mütəsadirə edilməklə və ya edilməklə fiziki şəxslər səkkiz yüz manatdan yüz manatadək, vəzifəli şəxslər beş yüz manatdan yeddi yüz manatadək, hüquqi şəxslər üç min manatdan dörd min manatadək məbləğdə cərimə edilir.

363.2. Radiomüşahidə və radionəzarət aparmaq üçün geniş tezlik diapazonlu radioqəbulədicilər qurğuların və müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edi-

lən güc meyarı həddindən artıq olan radioötürücülərin xüsusi icazə olmadan əldə edilməsinə və id-xalına görə -

inzibati xəttinin törədilməsində istifadə olunan radioqəbulədicilər qurğular və radioötürücülər mütəsadirə edilməklə fiziki şəxslər beş yüz manat məbləğdə, vəzifəli şəxslər doqquz yüz manat məbləğdə, hüquqi şəxslər min beş yüz manat məbləğdə cərimə edilir.

363.3. Bu Məcəllənin 363.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş xəttinin inzibati tənbeh almış şəxs tərəfindən inzibati tənbeh vermə haqqında qərar qüvvəyə mindiyi gündən bir il ərzində təkrar törədilməsinə görə -

inzibati xəttinin törədilməsində istifadə olunan radioqəbulədicilər qurğular və radioötürücülər mütəsadirə edilməklə fiziki şəxslər min manat məbləğdə, vəzifəli şəxslər min beş yüz manat məbləğdə, hüquqi şəxslər iki min beş yüz manat məbləğdə cərimə edilir."

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 27 dekabr 2022-ci il

"Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətlər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 27 dekabr tarixli 769-VIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və "Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətlər Məcəlləsinin təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2015-ci il 29 dekabr tarixli 96-VQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 15 fevral tarixli 795 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, "Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətlər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 27 dekabr tarixli 769-VIQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:

1. Müəyyən edilsin ki:
1.1. Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətlər Məcəlləsinin 362-3.1-ci və 363.2-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;

1.2. həmin Məcəllənin 362-3.1-ci və 363.2-ci maddələrində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti nəzərdə tutulur.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

2.1. Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətlər Məcəlləsinin 362-3-cü, 363.2-ci və 363.3-cü maddələrində nəzərdə tutulmuş inzibati xətlər haqqında işlər üzrə protokol tərtib etmək səlahiyyəti olan vəzifəli şəxslər barədə təkliflərini iki ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

2.2. "Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətlər Məcəlləsində dəyişiklik

edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 27 dekabr tarixli 769-VIQD nömrəli Qanununun irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

3. "Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətlər Məcəlləsinin təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2015-ci il 29 dekabr tarixli 96-VQ nömrəli Qanununun tətbiqi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2016-cı il 15 fevral tarixli 795 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016, № 2 (II kitab), maddə 259, № 3, maddə 460, № 4, maddə 670, № 6, maddələr 1025, 1063, № 7, maddə 1272, № 9, maddə 1468, № 10, maddələr 1614, 1638; 2017, № 2, maddələr 176, 202, № 3, maddə 351, № 4, maddələr 530, 537, № 6, maddə 1101, № 7, maddələr 1314, 1346, № 8, maddə 1521, № 9, maddə 1637, № 10, maddələr 1788, 1798, № 11, maddələr 2003, 2027, № 12 (I kitab), maddələr 2290, 2320; 2018, № 1, maddə 36, № 2, maddələr 198, 201, № 3, maddələr 418, 428, 443, 445, № 5, maddələr 914, 918, 926, 955, № 6, maddələr 1225, 1234, № 7 (I kitab), maddələr 1465, 1477, 1494, 1504, № 8, maddələr 1678, 1697, № 9, maddə 1840, № 11, maddələr 2244, 2256, 2273, 2289, № 12 (I kitab), maddələr 2541, 2566, 2573, 2610; 2019, № 1, maddələr 52, 68, № 3, maddə 426, № 4,

maddələr 602, 630, № 5, maddələr 825, 846, 852, № 6, maddələr 1035, 1046, № 8, maddələr 1395, 1401, № 11, maddə 1700; 2020, № 3, maddələr 238, 240, 241, № 5, maddələr 540, 564, № 6, maddələr 691, 709, № 7, maddələr 863, 880, 884, № 8, maddələr 1027, 1032, № 9, maddə 1155, № 11, maddə 1359, № 12 (I kitab), maddə 1484; 2021, № 1, maddə 36, № 4, maddə 317, № 5, maddə 444, № 6 (I kitab), maddələr 565, 575, № 7, maddələr 724, 728, 741, № 10, maddə 1101, № 12, maddələr 1407, 1423; 2022, № 1, maddə 28, № 2, maddə 111, № 4, maddələr 313, 323, № 5, maddə 473, № 8, maddələr 837, 861, 897; Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin 2022-ci il 30 dekabr tarixli Fərmanı) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

3.1. 4.1-ci bəndə "354.0.8," rəqəmlərindən sonra "362-3.1, 363.2," rəqəmləri əlavə edilmiş;

3.2. 4.3-1-ci bəndə "162-1.1-ci," sözlərindən sonra "362-3.1-ci, 363.2-ci," sözləri əlavə edilmiş;

3.3. 5.35-ci bənddə "359 - 367" rəqəmləri "359 - 362-2, 363.1, 364 - 367" rəqəmləri ilə əvəz edilmiş.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 4 fevral 2023-cü il

"Telekommunikasiya haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 27 dekabr tarixli 768-VIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və "Telekommunikasiya haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2005-ci il 9 avqust tarixli 277 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, "Telekommunikasiya haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 27 dekabr tarixli 768-VIQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:

1. Müəyyən edilsin ki:
1.1. "Telekommunikasiya haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 13.2-1.2-ci maddəsində, 13.2-2-ci maddəsinin ikinci cümləsində, 13.3-1-ci, 13.3-2-ci maddələrində, 13.4-1-ci maddəsinin birinci (hər iki halda) və ikinci cümlələrində, 13.4.3-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;

1.2. həmin Qanunun 13.4-1-ci maddəsinin ikinci cümləsində nəzərdə tutulmuş orqan (qurumun) səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti Azərbaycan Respublikasının Prezidenti ilə razılaşdırmaqla həyata keçirir;

1.3. həmin Qanunun 13.2-2-ci maddəsinin ikinci cümləsində, 13.3-1-ci və 13.3-2-ci maddələrində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti nəzərdə tutulur;

1.4. həmin Qanunun 13.2-1.2-ci maddəsində, 13.4-1-ci maddəsinin birinci cümləsində (ikinci halda) və 13.4.3-cü maddəsində "orqan (qurum)" dedikdə Dövlət Radiotezliklər İdarəsi qismində Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi nəzərdə tutulur;

1.5. həmin Qanunun 13.4-1-ci maddəsinin birinci cümləsində birinci halda "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti nəzərdə tutulur;

1.6. "Telekommunikasiya haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 27 dekabr tarixli 768-VIQD nömrəli Qanununun 2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;

1.7. həmin Qanunun 2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş orqan (qurumun) səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti Azərbaycan Respublikasının Prezidenti ilə razılaşdırmaqla həyata keçirir.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

2.1. üç ay müddətində:
2.1.1. "Telekommunikasiya haqqında" Azərbay-

can Respublikası Qanununun 13.4-1-ci maddəsinin ikinci cümləsinə uyğun olaraq, beynəlxalq və ölkə səviyyəli tədbirlərin, o cümlədən idman yarışlarının keçirildiyi müddətdə radiotezlik zolaqlarından istifadə hüququnun məhdudlaşdırıldığı zaman radiotezlik istifadəçilərinə kompensasiyanın ödənilməsi qaydasını Azərbaycan Respublikasının Prezidenti ilə razılaşdırmaqla təsdiq etsin;

2.1.2. həmin Qanunun 13.2-2-ci maddəsinin ikinci cümləsinə uyğun olaraq, radiotezliklərdən istifadəyə dair müqavilənin nümunəvi formasını təsdiq etsin və bu barədə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

2.1.3. "Telekommunikasiya haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 27 dekabr tarixli 768-VIQD nömrəli Qanununun 2-ci maddəsinə uyğun olaraq, radiotezliklərin müddətli ayrılmasına keçid ilə əlaqədar olaraq, radiotezlik istifadəçilərinə vurulan zərərlərə görə kompensasiyanın verilməsi şərtlərini və mexanizmini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti ilə razılaşdırmaqla təsdiq etsin;

2.2. "Telekommunikasiya haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il

27 dekabr tarixli 768-VIQD nömrəli Qanununun irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

3. "Telekommunikasiya haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2005-ci il 9 avqust tarixli 277 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2005, № 8, maddə 709; 2006, № 5, maddə 404, № 11, maddə 947; 2007, № 6, maddə 601; 2009, № 4, maddə 226; 2014, № 5, maddə 477, № 9, maddə 1027; 2016, № 8, maddə 1384; 2017, № 3, maddələr 374, 382, № 6, maddələr 1066, 1095, № 8, maddə 1521, № 12 (I kitab), maddə 2322; 2018, № 6, maddə 1237; 2019, № 7, maddə 1215; 2020, № 8, maddə 1033; 2022, № 5, maddə 471, № 8, maddələr 840, 894) aşağıdakı dəyişikliklər edilmiş:

3.1. 2.1-ci bəndə "7.10-1-ci," sözlərindən sonra "13.2-1.2-ci maddələrində, 13.2-2-ci maddəsinin ikinci cümləsində, 13.3-1-ci, 13.3-2-ci maddələrində, 13.4-1-ci maddəsinin birinci (hər iki halda) və ikinci cümlələrində, 13.4.3-cü," sözləri əlavə edilmiş;

3.2. aşağıdakı məzmununda 2.2-1-ci, 2.2-2-ci, 2.14-cü və 2.15-ci bəndlər əlavə edilmiş:

"2.2-1. həmin Qanunun 13.4-1-ci maddəsinin ikinci cümləsində nəzərdə tutulmuş orqan

orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilən güc meyarı həddindən artıq olan radioötürücülərin xüsusi icazə olmadan əldə edilməsi və idxalı qadağandır."

13.2-1.2. radiotezliklərin ayrılması haqqında qərar alındıqdan sonra 1 ay müddətində radiotezlik istifadəçisi tərəfindən müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanla (qurumla) radiotezliklərdən istifadəyə dair müqavilə bağlanılmaqdadır;

13.2-1.3. radiotezlik istifadəçisi tərəfindən radiotezliklərdən istifadəyə dair bağlanmış müqavilədə olan öhdəliklər yerinə yetirilmədikdə, o cümlədən tezlik nominaları üçün mövcud tariflərə uyğun 2 il müddətində ödənişlər tam aparılmadıqda və ayrılması radiotezliklər 3 ay müddətində istifadə edilmədikdə.

13.2-2. Radiotezliklərdən istifadəyə dair müqavilədə tərəflərin hüquq və vəzifələri, radiotezliklərdən istifadə və ödəniş şərtləri, müqavilənin ləğvi və dəyişdirilməsi qaydaları və osasları, habelə müqavilənin predmetinə dair digər mühüm şərtlər əks etdirilir. Radiotezliklərdən istifadəyə dair müqavilənin nümunəvi forması müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilir.;"

"13.3-1. Radiotezliklərin ayrılması haqqında qərar olmadan radiotezliklərdən istifadə etmək radioelektron vasitələrin layihələndirilməsi, quraşdırılması və istismar edilməsi, habelə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) müəyyən etdiyi radioelektron vasitələrin istifadəsinə icazə vərəqəsi olmadan radioelektron vasitələrin quraşdırılması və istismar edilməsi qadağandır."

13.3-2. Radiomüşahidə və radionəzarət aparmaq üçün geniş tezlik diapazonlu radioqəbulədicilər qurğuların və müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi

orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilən güc meyarı həddindən artıq olan radioötürücülərin xüsusi icazə olmadan əldə edilməsi və idxalı qadağandır.;"

"13.4-1. Beynəlxalq və ölkə səviyyəli tədbirlərin, o cümlədən idman yarışlarının keçirildiyi müddətdə radiotezlik istifadəçilərinin radiotezlik zolaqlarından istifadə hüququ müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) təklifi ilə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) qərarı əsasında dövlət təhlükəsizliyi məqsədləri üçün müstəsna hallarda məhdudlaşdırıla bilər. Bu zaman müvafiq tədbirin, o cümlədən idman yarışının təşkilatçısının vəsaiti hesabına radiotezlik istifadəçilərinə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) müəyyən etdiyi qaydada kompensasiya ödənilir.;"

1.3. 13.4.2-ci maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilmiş və aşağıdakı məzmununda 13.4.3-cü maddə əlavə olunmuş:

"13.4.3. planlaşdırılan radiotezliklər və həmin radiotezliklərdə istifadə olunan radioelektron vasitələrin elektromaqnit uzaqlaşması üzrə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) rəyi."

Maddə 2. Keçid müddəə
Radiotezliklərin müddətli ayrılmasına keçid ilə əlaqədar olaraq, radiotezlik istifadəçilərinə vurulan zərərlərə görə kompensasiyanın verilməsi şərtləri və mexanizmi müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilir.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 27 dekabr 2022-ci il

12 ölkədən 30 beynəlxalq səyyah Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdadır

Beynəlxalq səyyahlar qrupu Azıx mağarasına baş çəkib

Beynəlxalq səyyahlar Qarabağa səfəri Füzulidən başlayıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, onlar yolboyu 30 ilə yaxın müddətdə ərazidə törədilmiş dağıntıları, talan edilmiş maddi-mədəni irsi, Azərbaycan Ordusunun qəhrəmanlıqla yardığı istehkamları, sədləri lentə alıb, onların bəziləri ilə yerində tanış olublar.

Qarabağ Xüsusi nümayəndəliyinin əməkdaşları səyyahlara dağıntılar barədə ətraflı məlumat veriblər. Qarabağın "hava qapı-

sı" - Füzuli Beynəlxalq Hava Limanı ilə tanışlıqdan sonra xarici səyyahlar Xocavənd rayonundakı Azıx mağarasına gəliblər.

Burada onlara məlumat verilib ki, Azıx mağarası Qarabağın qədim tarixinə malik olmasını nümayiş etdirən nadir abidədir. Bu mağara Azərbaycan ərazisində daş dövründə ibtidai insan məskənlərinin olduğunu sübut edir. Mədəniyyət Nazirliyi yanında Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpası üzrə Dövlət Xidmətinin rəis müavini Ağacəvil Ramazanov səyyahlara Azıx mağarasının tarixi, burada aparılmış arxeoloji tədqiqatlar barədə ətraflı

məlumat verib. Onlar işğal dövründə bu tarixi-mədəni abidənin də talan edilməsi, burada qanunsuz tədqiqat və qazıntı işlərinin aparılması barədə faktlarla yerində əyani şəkildə tanış olublar.

Qeyd edək ki, 30 nəfərlik heyətə 12 ölkənin - ABŞ, Böyük Britaniya, İrlandiya, Belçika, Almaniya, Fransa, Danimarka, Niderland, İtaliya, İspaniya, Braziliya, Rusiyanın səyyah elitasında yer alan nüfuzlu şəxslər daxildir. Xarici səyyahlar qrupu üç gün ərzində Füzuli-Xocavənd-Şuşa-Kəlbəcər-Laçın-Zəngilan-Cəbrayıl-Ağdam marşrutu üzrə hərəkət edəcəklər.

Beynəlxalq səyyahlar Qarabağa heyran qalıblar

"Qarabağ çox gözəldir. Bu valehedici təbiəti görmək üçün mütləq bu bölgələrə səyahət etmək lazımdır. Dünyanın hər ölkəsini ziyarət etməyə çalışıram, ona görə də bu gün buradayam. Azərbaycan həqiqətən heyvətəməz ölkədir. Çoxlu tarixi məkanları və baxdıqca heyran qalacağın mənzərələri var".

Bu sözləri britaniyalı səyyah Heyli Kennedi ifadə edib. Səyyah bildirib ki, Azərbaycana, xüsusilə Qarabağ bölgəsinə səyahət etməyə dəyər. "Hər bir ölkə təklif edə biləcəyi gözəlliklərə sahibdir. Azərbaycan da dəyərli tarixə, təbii sərvətlərə, xüsusilə neft və buna bənzər bir sıra digər zənginliklərə malikdir. Burada işə həvəsindən bir az var", - deyər səyyah əlavə edib.

"Azıx mağarasına ilk dəfədir gəlirəm. Buraya gəlib çıxmaq çətin olsa da, maraqlıdır, məkan gözəldir. Qarabağda olduğumuz müddətdə burada yaşayış üçün evə rast gəlmədik. Evlərin çoxu dağıldığından ailələr yaşamaq üçün buraya köçə bilmirlər. Təbii ki, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə mütləq yeni işlər görmək lazımdır. Çünki bu işlər hadisələri başqa tərəfdən görməyə, buraların əvvəllər necə olduğunu təsəvvür etməyə imkan verəcək. İndi insanlarla danışmaq burada baş verənlər haqqında məlumat alırıq. Bir müddətdən sonra gəlib buraları görmək çox maraqlıdır". Bunu danimarkalı səyyah Magnus Sejernsen Nielsen söyləyib.

O bildirib ki, 5-10 il sonra buraya qayıdacaq insanların yaşayacaqları yerləri, bərpa edilən obyektləri və yenilikləri görmək maraqlı olardı. O deyib ki, hazırda buraya ailələr və uşaqların köçməsi qeyri-mümkündür, çünki onların yaşayışa biləcəyi yer yoxdur.

Füzuli Hava Limanının səkkiz aya inşa edilməsinin heyvətəməz olduğunu vurğulayan səyyah deyib ki, ərazilərin azad olunmasından qısa müddət keçməsinə baxmayaraq, burada geniş bərpa və quruculuq işlərinin də şahidi olublar.

"Azərbaycanlı ekofaəllərin Şuşa ərazisindən keçən Laçın-Xankəndi yolunda aksiyası keçirmələri əladır. Onlar 55 gündür buradadır və öz prinsiplərinə sadıqdırlar. Ümid edirəm ki, onlar məqsədlərinə çatacaqlar". Bunu səyyah Şaşa Heeney bildirdi.

"Ekofaəllər təbiətin qorunmasını tələb edir" deyən səyyah qeyd edib ki, təbiət gözəlliyi də bu, qorunmalıdır.

"Gözəlirməli görürəm ki, burada avtomobillərin keçidində heç bir maneə yoxdur. Gördüyümüz kimi, bu, dinc etirazdır", - deyər səyyah vurğulayıb.

"Şuşa şəhəri çox tarixi yerdir və möhtəşəmdir. Buraya əsrlər öncə tacirlərin, sənətkarların gəldiyini, insanların həyatını təsəvvür etdikdə insanda fərqli hisslər yaranır". Bu sözləri Braziliyadan gəlmiş səyyah Daniel Skot söyləyib.

Səyyah bildirib ki, ermənilərin tarixi abidələri dağıtmaları çox böyük utandır. "Tarixi abidələr bir millətin keçmişidir. Ermənilər növbəti azərbaycanlılara, tarixə hörmətsizlik ediblər. İnanıram ki, tezliklə bu şəhərdə həyat yenidən canlanacaq. Aparılan sürətli bərpa və yenidənqurma işləri bunu deməyə əsas verir", - deyər o qeyd edib.

"Mən ilk dəfədir Azərbaycana gəlirəm. Biz ecəzkar və modern üslubda tikilən Füzuli Beynəlxalq Hava Limanında olduq. Gördüklərim məni valeh etdi". Bu sözləri Uelsdən gəlmiş səyyahçı Amanda Deyvis Xocavənddə yerləşən Azıx mağarasına səfəri zamanı deyib.

"Ərazidə olan bütün tikililərin yerlə-yeksan edildiyini bildiren səyyah qeyd edib: "Ötən illərdə bu ərazilərin dağıdılması olduğunu görmək təəssüf hissi doğurur, lakin yenidən burada tikinti və bərpa işlərinin aparıldığını şahidi oldum. İnsanlar gələcəyə nikbin baxmalıdır. Regionun təbiəti möhtəşəmdir. Ümid edirəm ki, insanlar yenidən bu torpaqlarda yaşayacaqlar. Azıx mağarası insana çox sirli və mistik təsir bağışlayır".

"Qafqaz regionuna, o cümlədən Azərbaycana ilk dəfədir səyahət edirəm. Dünən Bakıda gəzintimiz oldu. Ölkənin paytaxtı modern və gözəl şəhərdir. Xocavəndə gələrkən yolda gördüyüm sürətli yenidənqurma və bərpa işləri diqqətimi çəkdi, həmçinin olduğumuz tarixi məkanlar çox maraqlı gəldi". Bu sözləri Almaniya gəlmiş səyyahçı Fabian Veidman Xocavənddə yerləşən Azıx mağarasına səfəri zamanı deyib.

Səyyah bildirib ki, Azıx mağarası çox heyvətəməzdir. "Mağaraya səyahət zamanı bizə məlumat verildi ki, bu maraqlı məkanda qədim insanlara aid çəno sümüyü tapılıb. Mən bu səyahəti çox bəyəndim və ölkəyə məmnun qayıdacağam", - deyər o əlavə edib.

AZƏRTAC

Beynəlxalq səyyahlar Şuşa şəhərində və kütləvi məzarlığın axtarışı gedən Aşağı Seyidəhmədli kəndində olublar

Əvvəlki 1-ci sahə.

Qonaqlar güllələnmiş heykəllər barədə də məlumatlandırılıb. Qeyd olunub ki, işğal zamanı ermənilər heykəlləri Ermənistan apararaq əritməyə çalışıblar. Ulu Öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə həmin heykəllər Ermənistan alınıb Azərbaycanla gətirilib və Bakıda İncəsənət Muzeyinin heyvətində saxlanılıb. Şuşa işğaldan azad olunduqdan sonra həmin heykəllər öz əvvəlki yerlərinə qaytarılıb. Səyyahlar həmçinin Xurşidbanu Natəvanın evi, Xan qızı bulağı olan ərazi və qala divarları ilə tanış olublar. Onlara Şuşa şəhərinin tarixi, qala divarlarının tikilməsi barədə məlumat verilib. Bildirilib ki, Qarabağ xanı Pənəhli xan tərəfindən inşa edilən qala uzun müddət şəhəri xarici müdaxilələrdən qoruyub, alınmazlıq simvolu olub. İşğal dövründə qala divarları erməni vandalizminə məruz qalıb. Şuşa işğaldan azad edildikdən sonra qalada təmir-bərpa işləri aparılıb.

Səyahətçilər Şuşa şəhərində yaşayan uşaqlara hədiyyələr təqdim ediblər.

Qeyd edək ki, 30 nəfərlik heyətə 12 ölkənin - ABŞ, Böyük Britaniya, İrlandiya, Belçika, Almaniya, Fransa, Danimarka, Niderland, İtaliya, İspaniya, Braziliya və Rusiyanın səyyah elitasında yer alan nüfuzlu şəxslər daxildir. Bu səfər bir daha azad edilmiş ərazilərdəki dağıntılara, burada aparılan quruculuq-bərpa, minatəmizləmə işlərinə beynəlxalq səyahətçilərin marağının xeyli artdığını nümayiş etdirir. Belə ki, dünyanın əsas beynəlxalq səyahətçilər şəbəkələrinin - ETIC, MTP, TCC, NomadMania və əksəriyyəti bu klubların üzvləri olan türklərin birləşdiyi Türkiyə Gözginlər Klubunun geniş tərkibdə heyvətəməzliyinə ötən 2 ildə 5

dəfə Qarabağ və Şərqi Zəngəzura səfərləri gerçəkləşib. Onlardan 1-i 2021-ci ildə, 4-ü 2022-ci ildə olub.

Bu işə prosesin davamı olmaqla, beynəlxalq səyahətçilərin qrup şəklində azad edilmiş ərazilərə sayca 6-cı səfəridir. Qrupda hər bir tarixi ilə yaxından maraqlanan səyyahlar, o cümlədən səyahətlər üzrə kitabları ilə tanınan müəlliflər yer alır.

Əvvəlki səfərlərdə olduğu kimi, bu dəfə də səyyahların azad edilmiş ərazilərə səfərində dünya miqyaslı azərbaycan-

lı səyyah Mehraq Mahmudov onlara bələdçilik edir. Bu səfər azad edilmiş ərazilərin "dark tourism" çərçivəsində tanıtılmasında müstəsna rol oynayır. Xarici səyyahlar 30 ilə yaxın müddətdə Ermənistan tərəfindən talan edilən, 2020-ci ildə ağır döyüşlərin gətirdiyi, indi işə bərpa və quruculuq dövrünü yaşayan işğaldan azad edilmiş əraziləri görmək realıqlarla, o cümlədən dünyanın biznes və turizm elitasının diqqətini cəlb edən Zəngəzur dəhlizi ilə bağlı gö-

rülən işlərlə yerində tanış olmaq imkanını qazanırlar.

Heyət üzvləri üç gün ərzində Füzuli-Xocavənd-Şuşa-Kəlbəcər-Laçın-Zəngilan-Cəbrayıl-Ağdam marşrutu üzrə hərəkət edəcəklər.

İşğaldan azad olunmuş ərazilərə səfər edən beynəlxalq səyyahlar Şuşaya səfərdən sonra Füzulinin Aşağı Seyidəhmədli kəndində kütləvi məzarlığın axtarışını istiqamətində iş aparılıb. Lakin ərazi minalarla hədsiz dərəcədə çir-

kləndirildiyindən prosesə çətinliklər təvədir. Ehtimal olunur ki, Ermənistan əvvəl-axır bu kütləvi məzarlığın yerinin biləcəyini təxmin edib, ona görə də törətdiyi müharibə cinayətini ört-basdır etmək, yaxınlarının, doğmalarının qalıqlarını axtaran insanların ölümünə səbəb olmaq üçün kütləvi məzarlığın üstünü və ətrafını minalayıb. Bu, Ermənistan tərəfindən törədilən müharibə cinayətlərinə xas üslubdur, azad edilmiş ərazilərdəki adi qəbiristanlıqlar, məzarlıqlar da minalanıb, insanların sümükləri çıxarılıb, qəbirlərdən qızıl dişlər axtarılıb.

ANAMA-nın nümayəndələri beynəlxalq səyyahlara məlumat veriblər ki, son 10 gün ərzində Aşağı Seyidəhmədli kəndində kütləvi məzarlığın olduğu güman edilən ərazidə tank əleyhinə 31 ədəd mina aşkarlanıb, burada işarələnmiş 4 hektarlıq ərazinin hələlik cəmi 0,17 hektar hissəsində, yəni ümumi sahənin 4,2 faizində minatəmizləmə fəaliyyəti icra edilib. Bu işə o deməkdir ki, qarşıda hələ aşkarlanması gözlənilən minalar çoxdur, xüsusilə əraziyə daha yüksək tələfata, daha ağır xəsarətlərə həssaslanmış tank əleyhinə minalar döşənməsi diqqət çəkir. Füzulinin Aşağı Seyidəhmədli kəndində minatəmizləmə fəaliyyəti davam etdirilir.

Ümumilikdə işğaldan azad edilmiş ərazilərdə Vətən müharibəsindən indiyədək minatəmizləmə fəaliyyətinə cəlb olunmuş qurumlar tərəfindən 81 mindən çox mina və partlamamış hərbi sursat aşkarlanıb ki, onlardan 14 minə yaxın tank əleyhinə minalardır.

Beynəlxalq səyyahlar sonra kütləvi məzarlığın axtarışı gedən Aşağı Seyidəhmədli kəndində olublar.

Vətəndaş cəmiyyəti nümayəndələri və ictimai fəallar ekoloji cinayətə və qanunsuz istismara etirazlarını davam etdirirlər

Etiraz aksiyası ümumxalq mübarizəsinə çevrilir

Vətən müharibəsində olduğu kimi, ekoloji terrora qarşı da Azərbaycan xalqı birgə mücadilə edir

İlin ən soyuq fəslinin - qışın ən şaxtılı, qarlı, boranlı günləri hesab edilən KİÇİK ÇİLLƏ gəlib.

Havalar kəskin soyusa da qeyri-hökumət təşkilatları, ekofəallar, könüllü gənclər Laçın-Xankəndi yolunda keçirdikləri etiraz aksiyasını övvelki günlərdə olduğu kimi ruh yüksəkliyi ilə davam etdirirlər. Məqsədləri aydın və ədalətlidir. Kimsonin torpaqlarında və sərvətlərində gözəllər olmadı ki, öz ölkələrinin ərazilərinə də yad əllərin uzanmasına, qarət edilməsinə, talanmasına qarşı çıxaqda ısrarlı və qətiyyətlidirlər.

Ermənistan talançı xislətindən əl çəkmir

Etiraz aksiyasının başladığı ilk gündən - ötən ilin 12 dekabrından etirazçılar toplaşdıqları ərazidən keçən yolda sərbəst hərəkətə heç bir maneə yaratmırlar. Yol humanitar məqsədlər, təchizat yüklərinin daşınması, həmçinin mülki avtomobillərin hərəkəti üçün tam olaraq açıqdır.

Rusiya sülhməramlılarının müvəqqəti nəzarətində olan "Qızılbulaq" qızıl və "Dəmirlər" mis-molibden yataqlarının qanunsuz istismarını qanunsuz etiraz edən aksiyaya iştirakçıları uca səsle "Azərbaycan oyaqdır, sərvətlərinə qanunsuz sahibdirlər!", "Ekoloji cinayətə son!" deyirlər.

Azərbaycan hər zaman öz sülhsevər mövqeyində, haqq yolundadır. Məkrli, separatçı, qərəzli Ermənistanla uzun illər da-

vam edən mübarizədə, müharibədə belə Azərbaycan dövləti, Azərbaycan xalqı hər zaman ədalətə irəlilədi, sülhsevərliyini göstərdi. Bu gün də dövlətimiz humanistliyini, sülhsevərliyini nümayiş etdirir. Dövlət başçısı İlham Əliyev yerli telekanallara müsahibəsində nəzərə çatdırdı: "Mən demişəm, bir daha demək istəyirəm ki, orada Azərbaycan bayrağı altında yaşamaq istəyənlər üçün şərait yaradılacaq. Azərbaycan vətəndaşları kimi, onların hüquqları da, onların təhlükəsizliyi də təmin olunacaq".

Amma görünən odur ki, Ermənistan da öz işğalçı, talançı xislətindən uzaqlaşmaq niyyətində deyil. Azərbaycanın zəngin yeraltı və yerüstü sərvətlərə malik olan Qarabağ və Şərqi Zəngəzur ərazilərini işğal altında saxladığı otuz ilə yaxın müddətdə talan edən, daşıyıp aparən Ermənistan 2020-ci ildə 44 günlük Vətən müharibəsində məğlubiyyətdən sonra da məkrli niyyətdən tamamilə əl çəkmədi. İmzaladığı üçtərəfli Bəyanatın tələblərinə əməl etməyən, beynəlxalq hüquq normalarını heçə sayan Ermənistan bu gün aksiyaya keçirdikləri yol-

dan Vətən müharibəsindən sonra hərbi məqsədlər, minaların, silah-sursatın və talan olunan təbii sərvətlərin daşınması üçün istifadə edib, ölkəmizə qarşı təxribatlar həyata keçirib.

Ancaq unudurlar ki, Azərbaycan dövləti və xalqı ərazilərində bir daha ermənilərin at oynatmalarına, məkrli planlarını arın-arxayın həyata keçirmələrinə yol verməyəcək. Odur ki, Laçın-Xankəndi yolunda etiraz aksiyası keçirən, ekoloji cinayətə və qanunsuz istismara etiraz edən vətəndaş cəmiyyəti nümayəndələri və ictimai fəallar, əslində, hər bir vətənpərvər, ədalətli azərbaycanlının fikrini, düşüncəsini, məramını və məqsədini ifadə edirlər.

"Qarabağa bir yol var - o da yalnız Azərbaycandır"

Qeyd etdiyimiz kimi, havalar daha da soyuyur. Ancaq aksiyaya iştirakçıların sıraları genişlənir. Artıq Azərbaycanın Rus İcmasının və Rus Gəncləri Assosiasiyasının üzvləri də Laçın yolunda ekofəalların dinc aksiyasına qoşulublar. Azərbaycanın Rus İcması sədrinin birinci müavini Anastasi-

ya Lavrina aksiyanın ilk gündən Azərbaycanın Rus İcmasının Laçın yolunda azərbaycanlı ekofəalların hərəkətlərini və qanuni tələblərini dəstəklədiyini diqqətə çatdırıb. Vurğulayıb ki, dekabrın 12-dən bəri ekofəallar və Azərbaycanın QHT təmsilçiləri ölkənin Qarabağ bölgəsində yerləşən Laçın-Xankəndi yolunda dinc aksiyaya keçirib, bir regionda faydalı qazıntı yataqlarının qanunsuz istismarının dayandırılmasını tələb edirlər. Anastasiya Lavrina bu aksiyaya yataqların talanmasının, qarət edildiklərinin sonradan Ermənistanla göndərilməsinin dayandırılması tələbi ilə qoşulduqlarını bildirib: "Bu, bizim torpağımızdır, Qarabağ Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış ərazisidir və bizim hərəkətlərimizi qınayanlar qoy özünü bu sualı versin: bəs onlar öz ərazilərində qanunsuz istismarına və ekologiyaya məhv olmasına yol verərdilərmi? Əlbəttə, yox!". Azərbaycanın Rus İcması sədrinin birinci müavini Anastasi-

ya Lavrina aksiyanın ilk gündən Azərbaycanın Rus İcmasının Laçın yolunda azərbaycanlı ekofəalların hərəkətlərini və qanuni tələblərini dəstəklədiyini diqqətə çatdırıb. Vurğulayıb ki, dekabrın 12-dən bəri ekofəallar və Azərbaycanın QHT təmsilçiləri ölkənin Qarabağ bölgəsində yerləşən Laçın-Xankəndi yolunda dinc aksiyaya keçirib, bir regionda faydalı qazıntı yataqlarının qanunsuz istismarının dayandırılmasını tələb edirlər. Anastasiya Lavrina bu aksiyaya yataqların talanmasının, qarət edildiklərinin sonradan Ermənistanla göndərilməsinin dayandırılması tələbi ilə qoşulduqlarını bildirib: "Bu, bizim torpağımızdır, Qarabağ Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış ərazisidir və bizim hərəkətlərimizi qınayanlar qoy özünü bu sualı versin: bəs onlar öz ərazilərində qanunsuz istismarına və ekologiyaya məhv olmasına yol verərdilərmi? Əlbəttə, yox!". Azərbaycanın Rus İcması sədrinin birinci müavini Anastasi-

ya Lavrina aksiyanın ilk gündən Azərbaycanın Rus İcmasının Laçın yolunda azərbaycanlı ekofəalların hərəkətlərini və qanuni tələblərini dəstəklədiyini diqqətə çatdırıb. Vurğulayıb ki, dekabrın 12-dən bəri ekofəallar və Azərbaycanın QHT təmsilçiləri ölkənin Qarabağ bölgəsində yerləşən Laçın-Xankəndi yolunda dinc aksiyaya keçirib, bir regionda faydalı qazıntı yataqlarının qanunsuz istismarının dayandırılmasını tələb edirlər. Anastasiya Lavrina bu aksiyaya yataqların talanmasının, qarət edildiklərinin sonradan Ermənistanla göndərilməsinin dayandırılması tələbi ilə qoşulduqlarını bildirib: "Bu, bizim torpağımızdır, Qarabağ Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış ərazisidir və bizim hərəkətlərimizi qınayanlar qoy özünü bu sualı versin: bəs onlar öz ərazilərində qanunsuz istismarına və ekologiyaya məhv olmasına yol verərdilərmi? Əlbəttə, yox!". Azərbaycanın Rus İcması sədrinin birinci müavini Anastasi-

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

Ermənistanın cinayətlərinə beynəlxalq hüquqi qiymət verilməlidir

Azərbaycan Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsindən obyektiv qərar gözləyir

Əvvəli 1-ci sah.

Cari il yanvarın 31-də BƏM-də "İrqi ayrı-seçkililiyin bütün formalarının ləğvi edilməsi haqqında Beynəlxalq Konvensiyanın tətbiqi ilə bağlı məhkəmə işi üzrə (Azərbaycan Ermənistanına qarşı) əlavə müvəqqəti tədbirlərin müəyyən edilməsi məqsədilə Azərbaycanın sorğusu üzrə açıq dindləmələr keçirilib.

Bildirik ki, Azərbaycanın mürciə-tində xüsusilə Ermənistan tərəfindən 2021-ci ilin oktyabrında Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsinə təqdim edilmiş məlumatlara zidd olaraq hətta 2020-ci ilin noyabr ayında üçtərəfli Bəyanata əsasən bütün hərbi əməliyyatların dayandırılması ilə bağlı razılığa gəldikdən sonra belə, ölkəmizin ərazisində minalar yerləşdirməyə davam etdiyini göstərən yeni sübutlar əks olunub.

Sözgündən dindləmələr Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən Azərbaycanın mülki ərazilərində minaların və partlayıcı tələblərin qəsdən yerləşdirilməsinin davam etməsi nəticəsində "artan itkilərin qarşısını almaq üçün təcili tədbirlər görmək" məqsədilə Azərbaycanın məhkəməyə 2023-cü il yanvarın 4-də ikinci mürciəti ilə əlaqədar təşkil olunub.

"Azərbaycan dünyada mina ilə ən çox çirkənlənmiş ölkələr sırasındadır"

Bu faktıdır ki, 30 illik işğal dövründə Ermənistan torpaqlarımızı mina tarlasına çevirib. Ötən il oktyabrın 13-də Astanada Asiyada Qarşılıqlı Fəaliyyət və Etimad Tədbirləri üzrə Müsəviriyyənin (AQEM) 6-cı Zirvə Toplantısının plenar iclasında Prezident İlham Əliyev də bildirmişdi ki, Azərbaycan dünyada mina ilə ən çox çirkənlənmiş ölkələr sırasındadır. İlk hesablamalara görə, Ermənistan işğal zamanı bir milyondan çox mina basdırıb.

Bu isə hazırda Azərbaycan dövlətinin Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə gerçəkləşdiriyi işlərin daha sürətli gedişatına və Böyük qayıdışa başlıca əngəl olaraq qalır. Ermənistanın torpaqlarımıza basdırdığı minaların dəqiq xəritələrini verməkdən boyun qaçırması isə dövlət siyasəti terrora köklənən bu ölkənin cinayət əməllərini hələ də davam etdir-mək niyyətini açıq ortaya qoyur.

Xatırladaq ki, Azərbaycanın ardıcıl tələblərindən və beynəlxalq təzyiqlərdən sonra Ermənistan işğaldan azad edilmiş müəyyən ərazilərin minalanmış sahələrinin xəritəsini ölkəmizə təqdim etməsi fakti olaraq bu sənədlər işğaldan azad olunmuş əraziləri tam əhatə etmir və həmin xəritələrin dəqiqliyi cəmi 25 faizdir.

44 günlük müharibə başa çatdıqdan sonra da ermənilər hərbi cinayətlərini davam etdirərək ərazilərimizi minalamaqda davam ediblər.

Belo ki, Vətən müharibəsindən sonra xeyli mülki şəxs, o cümlədən 3 jurnalist ölmüş, 282 nəfər azərbaycanlı mina və ya digər partlayıcı qurğuların qurbanına çevrilmişdir.

Ölkəmizin sözügedən mürciətinə Ermənistan tərəfindən 2021-ci ilin oktyabrında Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsinə təqdim edilmiş məlumatlarla ziddiyyət təşkil edən hətta 2020-ci ilin noyabr ayında üçtərəfli Bəyanata əsasən bütün hərbi əməliyyatların dayandırılması ilə bağlı razılığa gəldikdən sonra belə, Azərbaycan ərazisində minalar yerləşdirməyə davam etdiyini göstərən yeni sübutlar əks olunub.

Azərbaycanda 2022-ci ilin avqustundan etibarən 2021-ci il Ermənistan istehsalı olan 2700-dən çox mina aşkar edilib. Ermənistanın davranışı İrqi ayrı-seçkililiyin bütün formalarının ləğvi edilməsi haqqında Beynəlxalq Konvensiyanın və

digər beynəlxalq qanunlar üzrə öhdəliklərinin kobud şəkildə pozulmasıdır.

Laçın yolundan Azərbaycana qarşı təxribatlar törətmək məqsədilə istifadə edilir

10 noyabr 2020-ci il üçtərəfli Bəyanatna zidd olaraq Ermənistan tərəfi Laçın yolundan həm hərbi təxribatlar, həm də qeyri-qanuni iqtisadi fəaliyyət üçün istifadə edib. Rusiya sülhməramlılarının müvəqqəti yerləşdiyi Azərbaycan ərazilərində separatçı rejimin "Qızılbulaq" qızıl və "Dəmirlər" mis-molibden yataqlarının qanunsuz istismarını və Laçın yolu vasitəsilə sərvətlərimizin talanmasını həyata keçirməsi buna real nümunədir.

Eyni zamanda faktlarla təsdiqlənib ki, Ermənistan Laçın yolundan öz ölkəsində istehsal olunan minaları Rusiya sülhməramlılarının müvəqqəti yerləşdiyi Qarabağ iqtisadi rayonuna daşımaq və Azərbaycana qarşı təxribatlar törətmək məqsədilə istifadə edib. Bunu 44 günlük müharibədən sonra Azərbaycanın suveren ərazilərində 2021-ci ildə Ermənistanla istehsal olunmuş üç minə yaxın piyada əleyhinə minaların aşkarlanması da bir daha təsdiq edir.

BƏM-ə mürciətinə Azərbaycan, həmçinin azərbaycanlı mülki vətəndaşların qayıdacaqları bu ərazilərdə mina və mina tələləri basdırmaq və ya onlara sponsorluq etmək və ya onların yerləşdirilməsini dəstəkləmək üçün hər hansı növ bəzi tələləri dəstəkləməsi və bundan imtina etməsi ilə bağlı Ermənistanla göstərilən vəhdətlərinin məhkəmədən xahiş edib.

Qeyd edək ki, bundan əvvəl, 2021-ci il dekabrın 7-də adçıqkılın məhkəmə Ermənistanın davam edən İrqi ayrı-seçkililiyin bütün formalarının ləğvi edilməsi haqqında Beynəlxalq Konvensiyanın pozuntularına qarşı qorunmaq üçün müvəqqəti tədbirlər haqqında Azərbaycanın ilk sorğusunu təmin edərək azərbaycanlılara qarşı yönəlmiş irqi nifrətin qızdırılmasının və təşviqinin qarşısını almaq üçün bütün lazımi tədbirləri görməyi Ermənistanla tapşırırdı.

Xocalıya ədalət

Ermənistanın Azərbaycana qarşı illərlə törətdiyi cinayətlər yuxarıda sadalanan faktlarla da məhdudlaşmır. Erməni silahlı qüvvələri tərəfindən ehtəbar azərbaycanlı hərbiçilərə, cəlcə də mülki şəxslərə qarşı dünyada misli görünməmiş qırğınlar törədilib. Bu gündə Ermənistan Birinci Qarabağ müharibəsi nəticəsində itkin düşmüş 4000-ə yaxın azərbaycanlının taleyi barədə heç bir məlumat verməyib.

Ermənistan tərəfindən 1992-ci il fevralın 26-da Xocalı soyqırımını törədilib, demək olar ki, bütöv ailələr yer üzündən silinib. Amma hələ də Ermənistan Azərbaycanı qarşı törətdiyi bu hərbi cinayətlərə görə beynəlxalq səviyyədə hüquqi məsuliyyətə cəlb olunmayıb, ona heç bir təzyiqli göstərilməyib. İndiyədək dünyanın bəzi qərəzli ölkələri və təşkilatları Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən törədilmiş cinayətlərə ədalətli qiymət verməyib.

Lakin Azərbaycan Ermənistanın xalqımıza qarşı törətdiyi cinayət əməllərinə görə beynəlxalq hüquq müstəvisində cavab verməsini bütün mümkün platformalarda təmin edəcək. Ermənistan rəhbərliyinin beynəlxalq cəzasızlıq mühtidən istəhlənaraq xalqımıza, ölkəmizə qarşı təxribatlar törətməsinə heç zaman imkan verməyəcək.

Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"

Ekoloji cinayətə qarşı etirazlar hələ də davam edir

Azərbaycan ərazilərində faydalı qazıntı yataqlarının qanunsuz istismarının dayandırılması, "Qızılbulaq" qızıl və "Dəmirlər" mis-molibden yataqlarının monitorinqi keçirilməsinə icazə verilməsinə tələb edən azərbaycanlı könüllü gənclər və ekoloqlar tərəfindən Laçın-Xankəndi yolunun Şuşa ərazisindən keçən hissəsində təşkil olunan etiraz aksiyası hələ də davam edir.

Havanın qarlı olmasına baxmayaraq, hazırda aksiyaya iştirakçıların Laçın-Xankəndi yolunda fəallıqları müşahidə olunur. İştirakçılar səhər saatlarında Azərbaycanın Dövlət Himniyi səsləndiriblər.

Qeyd edək ki, aksiyaya iştirakçıları Qarabağda faydalı qazıntı yataqlarının qanunsuz istismarının dayandırılması ilə bağlı Azərbaycan, rus və ingilis dillərində mütəmadi olaraq plakatlar qaldırır, "Azərbaycan oyaqdır, sərvətlərə dayaqdır!", "Ekoloji cinayətə son!" və sair şüarlar səsləndirirlər.

Xatırladaq ki, ötən il dekabrın 3-də və 7-də Rusiya sülhməramlı kontingentinin komandanlığı ilə aparılmış müzakirələrin

nəticəsi olaraq Azərbaycanın İqtisadiyyat, Ekologiya və Təbii Sərvətlər nazirlikləri, İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Əmlak Məsələləri Dövlət Xidməti və "AzerGold" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin mütəxəssislərindən ibarət heyət Rusiya sülhməramlı kontingentinin müvəqqəti yerləşdirildiyi Azərbaycan ərazilərində faydalı qazıntı yataqlarının qanunsuz istismarını, bundan irəli gələn ekoloji və digər fəsadlarla bağlı ilkin monitorinq aparmalı idi. Lakin sülhməramlıların hərəkətsizliyi ucubtından monitorinq baş tutmayıb. Buna etiraz olaraq, azərbaycanlı ekofəallar Şuşa ərazisindən keçən Laçın-Xankəndi yolunda dekabrın 12-dən dinc aksiyaya başlayıblar.

AZƏRTAC

Sülhməramlıların və BQXK-nin avtomobilləri aksiyaya ərazisindən maneəsiz keçiblər

Rusiya sülhməramlılarına məxsus avtomobillər Laçın-Xankəndi yolunda dinc aksiyaya keçirilən ərazidə maneəsiz hərəkət edir. Xankəndidən Laçın istiqamətində hərəkət edən Rusiya sülhməramlılarına məxsus dörd təminat, 13 təminat-təchizat, yeddi minik və bir yük avtomobilinin aksiyaya ərazisindən maneəsiz keçidində şərait yaradılıb.

◆ ◆
Ekoaksiya iştirakçıları fevralın 4-də Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsinə (BQXK) məxsus avtomobillərin Xankəndidən Laçın istiqamətinə maneəsiz keçidində şərait yaradılıb.

Xankəndidən Laçın istiqamətinə doğru hərəkət edən BQXK-yə məxsus yeddi minik və yük avtomobilinin aksiyaya keçirilən ərazidən sərbəst hərəkəti təmin olunub.

AZƏRTAC

Azərbaycan rəsmi Tehrandan törətdiyi terrora görə cavab gözləyir

Səfirliyimizə atılan güllə Azərbaycana edilən hücumdur

Yanvarın 27-də Azərbaycanın səfirliyində törədilmiş terror aktı İranda ölkəmiz əleyhinə uzun müddət aparılan kampaniyanın məntiqi nəticəsi idi.

Otuz ilə yaxın torpaqlarımızı işğalda saxlayan, ərazilərimizi yerlə-yeksən edən, mədəni irsimizi dağıdan və məscidlərimizi murdarlayan Ermənistanın təhlükəsizliyini öz təhlükəsizliyi ilə eyniləşdirən İranın səfirliyimizdə törətdiyi terror Azərbaycanı olan düşmənçiliyin göstəricisidir.

Molla rejiminin işğalçı Ermənistanı daim dəstək verməsi onun terrorçu mahiyyətindən xəbər verir. Hər zaman anti-Azərbaycan mövqeyi ilə seçilən İranın maskası xüsusilə 44 günlük Vətən müharibəsindəki şanlı zəfərimizdən sonra tam çırdı. Bu onu göstərir ki, cənub qonşumuz Azərbaycanın Qafqazdakı lider mövqeyini və dünyada artan nüfuzunu həzm edə bilmir.

İran öz riyakar mahiyyətinə xas olan məkrli planlar qurur və terror aktı törətməklə Azərbaycana öz ələmində özəllənmişdir. Molla rejimi dövlət səviyyəsində təşkil etdiyi bu terrorla Azərbaycanın İsraildəki səfirliyinin fəaliyyətini əngəlləməyə, Zəngəzur dəhlizinin açılmasına mane olmağa və öz ələmində dövlətimizin mövqelərini zəiflətməyə çalışdığı düşünür. Unudur ki, bununla və terror törətməklə əslində öz mövqelərinə zərbə endirir.

Ünümüyyetlə, diplomatik missiyalara qarşı istənilən hücum qəbul edilə bilər. Azərbaycan tərəfi diplo-

matik toxunulmazlığa qarşı edilən bu təhdidin aradan götürülməsini və sifarişçilərin qısa vaxtda cəzalandırılmasını tələb edir.

İranın hərəkətsizliyi ilə üz-üzə qalmışıq

Milli Məclisin deputatı Tural Gəncəliyev deyir ki, Tehranda törədilmiş terror aktı Azərbaycanı cəmiyyətinin hiddətləndirməklə yanaşı, dünya ictimaiyyətinin də diqqətini özünə çəkir. Beynəlxalq təşkilatlar, dünyaya tanınmış ictimai-siyasi xadimlər məsələyə reaksiya verib, terror aktını kəskin qınayıblar. Dövlət başçısı İlham Əliyev səfirliyimizə qarşı törədilmiş terror hadisəsindən bir neçə gün keçməsinə baxmayaraq, İranın təhlükəsizlik orqanları tərəfindən hələ də ciddi tədbir görülmədiyini bildirir.

"İran belə siyasi terror təşkil etməklə beynəlxalq hüququn normal və prinsiplərini pozub. Qonşu dövlət diplomatiya hüququnun əsas nüvəsi-

ni təşkil edən 1961-ci il Vyana Konvensiyasının müddəalarına zidd davranış sərgiləyib. 1961-ci il konvensiyasının 22-ci maddəsinə əsasən, diplomatik missiyaya qəbul edilən tərəf həmin missiyanın həyata keçirilməsini və təhlükəsizliyini təmin etməlidir. Bu, onun beynəlxalq hüquqla üzünə götürdüyü öhdəlikdir. Təəssüf ki, Azərbaycan səfirliyinə qarşı həyata keçirilən terror aktı zamanı təhlükəsizliyin təmin edildiyini müəyyənləşdirə bilmədik. Terror aktı baş verəndən sonra isə hadisənin araşdırılması və günahkarların cəzalandırılması gəicikdirilir. Biz hazırda İranın hərəkətsizliyi ilə üz-üzə qalmışıq", - deyərək deputat qeyd edir.

T.Gəncəliyevin sözlərinə görə, Azərbaycan tərəfi bu terror aktının ciddi şəkildə araşdırılmasını və məlumat verilməsini gözləyir: "Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsinin hələ yaxın keçmişdə oxşar hallarla bağlı qəbul etdiyi qərarlara nəzər yetirmək yerinə düşər. Məsələn, 1979-cu ildə İranda ABŞ səfirliyinə hücum edilmiş, səfirlik əməkdaşları girov

götürülmüşdü. Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsi də bu məsələyə baxmış, İranın üzünə öhdəlik qoymuşdu. Bildirilmişdi ki, İran diplomatik münasibətlərə zidd olaraq diplomatik missiyanın təhlükəsizliyini həyata keçirə bilməyib. Bundan başqa, 1999-cu ildə isə ABŞ və NATO qüvvələri tərəfindən Serbiyaya qarşı hərbi kampaniya keçirilərkən Belqradda yerləşən Çin səfirliyinin binası bombalanmışdı. Bu hadisəyə görə ABŞ tərəfi Çin səfirliyindən üzr istəmiş və müvafiq kompensasiyanı ödənilməsi üzrə qərar vermişdi. Yəni tarixə bu baş verən belə hadisələrdə ziyan görmüş tərəfin haqları müdafiə olunub. Azərbaycan tərəfi də analoji addımların atılmasını və günahkarların cəzalandırılmasını tələb edir".

Vyana Konvensiyasının şərtləri ciddi şəkildə pozulub

Milli Məclisin deputatı Elşad Mirbəşiroğlu bildirir ki, Tehrandakı səfirliyimizə xain terror hücumu İran dövlətinin Azərbaycan səfirliyinin mühafizəsini lazımi səviyyədə təşkil etmədiyini göstərir: "Halbuki səfirliyin təhlükəsizliyi birbaşa İranın məsuliyyətidir. Xatırlatmaq yerinə düşər ki, 1961-ci ildə qəbul edilmiş diplomatik əlaqələr haqqında Vyana Konvensiyasının 22-ci maddəsində aydın ifadə olunur ki, diplomatik missiyanın, səfirliklərin təhlükəsizliyi həmin səfirliyin yerləşdiyi ölkəyə məxsusdur. Buradan da aydın olur ki, İran bu konvensiyanın tələblərini kobud şəkildə pozur. Hələ bu azmış ki-

mi, terroristin əli-qolu açıq formada müsahibə verməsinə şərait yaradılır. Üstəlik, günahkarların cəzalandırılması gecikdirilir.

Prezident İlham Əliyev də fevralın 1-də Türkiyənin milli təhsil naziri Mahmut Özeri və Türkiyə Böyük Millət Məclisinin bir qrup üzvünü videokonfrans formatında qəbul edərək bildirdi ki, hazırda bu terror aktı Azərbaycan tərəfindən hərtərəfli şəkildə araşdırılır. Dövlət başçısı qeyd edib ki, həmin şəxsin səfirliyimizin binasında törətdiyi terror hadisəsi prosesinin xeyli vaxt çəkəməsinə baxmayaraq, İranın polis və təhlükəsizlik qüvvələri tərəfindən hər hansı ciddi tədbir görülməyib".

Deputat deyir ki, qanlı terror aktından sonra yayılan video görüntülərdən də aydın şəkildə görünür ki, İran Azərbaycan səfirliyinin təhlükəsizliyinin təmin olunmasına olduqca laqeyd yanaşır: "Necə olur ki, İranın təhlükəsizlik orqanları konvensiyalara biganə münasibət sərgiləyirlər?! Qorubdur ki, polis səfirlik binasına yaxınlaşan əlverişli adama reaksiya vermir, fəaliyyətsiz qalır. Bu, əlbəttə ki, ciddi şübhələr doğurur. Bu baxımdan, törədilmiş terror aktı detallı şəkildə araşdırılmalı, sifarişçilər müəyyən olunmalı və ən sərbəst cəzalar tətbiq edilməlidir. Yalnız bu məsələyə aydınlıq gətirildikdən sonra Azərbaycan və İran münasibətlərinin sonrakı taleyi haqqında danışmaq olar".

Nəzrin QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Qərb politoloqu:

"İranın şimal sərhədində pozucu fəaliyyəti diqqət mərkəzində olmalıdır"

Tanınmış Qərb politoloqu, "Heritage" Fondunun Daqlas və Sara Elişon Mərkəzinin direktoru Lyuk Kofi Səudiyyə Ərəbistanının "Arabnews" nəşrində "Gözü-nüzü İranın şimal sərhədindən ayırmayın" sərəlvhəli analitik məqalə ilə çıxış edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, politoloq ötən ilin avqustunda Londonda və bu yaxınlarda Tehranda radikal dini qruplaşmaların Azərbaycanın diplomatik nümayəndəliklərini hədəf alaraq diqqətə çatdıraraq yazıb: "Tehranda Azərbaycan səfirliyinə hücum edən silahlı şəxsin bu mənfur terror aktından bir neçə saat sonra İran telekanallarına müsahibə verməsi təəccüb doğurur. Sözügedən insident "terror aktı" adlandırılan rəsmi Bakı öz diplomatlarının və onların ailə üzvlərinin təhlükəsizliyi üçün zəruri tədbirlər görməyə məcbur oldu. İran bu hadisənin siyasi deyil, şəxsi zəmində baş verdiyini bəyan etsə də, hər kəsə məlumdur ki, burada bir sıra şübhəli məqamlar mövcuddur. Ən azı, silahlı şəxsin hücumu İranın 1961-ci il diplomatik münasibətlər üzrə Vyana Konvensiyasına əsasən öz hüquqi məsuliyyətlərini kobud şəkildə pozması idi. İranın da qoşulduğu bu sənəd ə sahibli dövlətlərdən "missiyanın binalarını hər hansı müdaxilə və ya zərər-dən qorumaq üçün bütün lazımi addımları atmaqla" səfirlikləri qorumaq tələb edir. Aydındır ki, Tehran öz öhdəliklərini yerinə yetirməyib. Tehrandakı Bakı arasındakı gərgin münasibətlər və İranın səfirliklərə hücum etmək meyilini nəzərə alsaq, bu silahlı şəxsin İran təhlükəsizlik xidmətlərindən göstəriş ilə hərəkət etməsi ehtimalı istisna oluna bilməz".

Politoloq qeyd edib ki, Azərbaycan səfirliyinə edilən bu hücum həyəcən təbii çalmaq üçün əsasdır. Beynəlxalq ictimaiyyətin İrana diqqətinin böyük hissəsi, ilk növbədə Yaxın Şərqlə bağlı cəmləşsə də, əslirəbboyu Tehran Cənubi Qafqazda da fəal rol oynayır. Bu gərginliyin kökündə 1828-ci ildə Rusiya imperiyası və İran arasında bağlanmış Türkmənçay müqaviləsi ilə Araz çayı boyunca Azərbaycan torpaqlarının iki hissəyə bölünməsinə dayanır. İndi İranda milyonlarla etnik azərbaycanlı yaşayır, onlar zaman-zaman müstəqillik və öz müqəddəratını təyinatmə uğrunda mübarizə aparırlar. L.Kofi vurğulayıb ki, Azərbaycan dünyanın şübhəli çoxluq təşkil etdiyi əzəyli ölkələrindən biri olsa da, heç vaxt İranın nəzarətini və təsiri altına düşməyib. Azərbaycanın İsrailə də sıx əlaqələri var. İsraildən kənarında dünyanın ən böyük yəhudi yaşayış məntəqəsi Azərbaycandır. Bu, Tehran daim narahat edir.

Politoloq diqqətə çatdırıb ki, İranın Azərbaycan regional rəqibi olan Ermənistanla yaxşı münasibətləri var. 2020-ci ildə Azərbaycan-Ermənistan müharibəsi zamanı İran öz ərazisindən Ermənistanla silah daşınmasına şərait yaradıb. Tehran həmçinin beynəlxalq iqtisadi sanksiyalardan yayınmaq üçün Ermənistanı istifadə edib. İndi də iki ölkə arasında genişlənən hərbi əlaqələr var. İran Ermənistanla PUA-lar və tank əleyhinə silahlar verib. ABŞ Dövlət Departamentinin məlumatına görə, 2008-ci ildə Ermənistan hətta İran İraqdakı Amerika hərbiçilərinə qarşı istifadə olunan raketlər və silahlarla təchiz edib. Bundan başqa, İran Xəzər dənizində də bir neçə təxribat törədib. İran Hərbi Dəniz Qüvvələrinin gəmiləri və qırıcı təyyarələrinin Xəzərdə Azərbaycanın dəniz və hava sərhədlərini pozması halları da baş verib.

Müəllif qeyd edib ki, ötən həftə Tehrandakı səfirliyinə edilən hücum cavab olaraq, Azərbaycanın təhlükəsizlik xidmətləri ölkədə fəaliyyət göstərən İran casuslarından 40 nəfərdən ibarət şəbəkəni ifşa edib. Bu, son bir ildə Azərbaycan daxilində ikinci belə əks-kəşfiyyət əməliyyatıdır. 2020-ci ildən İran Azərbaycanla sərhəddə indiyədək görünməmiş miqyasda hərbi təlimlər keçirir. Ötən ilin oktyabrında İran hərbiçiləri hətta Araz çayından keçid üzrə təlim də keçiblər. Təəccüblü deyil ki, Azərbaycan bunu təxribat xarakterli addım hesab edib.

L.Kofi sonda vurğulayıb: "Ərəb Xəbərləri Tədqiqat və Araşdırmalar Mərkəzinin bu yaxınlarda dərc etdiyi "Cənubi Qafqaz və Körfəz: üst-üstə düşən maraqlar və genişləndirilmiş əməkdaşlığın faydaları" adlı hesabatı Azərbaycan ilə Körfəz ölkələri arasında İranla bağlı üst-üstə düşən narahatlığın ən yaxşı şəkildə əks etdirir. Hesabatda deyilir: "İran dövlətlərlə özünü həm Körfəz, həm də Cənubi Qafqaz regionları üçün əzəyli və problemlili qonşu kimi göstərir. Bözi Körfəz və Cənubi Qafqaz ölkələri arasında bu kontekstdə aparılacaq məsləhətləşmələr və koordinasiya regional sabitliyi təmin etmək və İranın bədxah təsirini zərərsizləşdirmək baxımından faydalı olacaq. Dünyanın diqqətini Tehrandan Suriyadakı fəaliyyətinə, İraqın şimaldakı raket hücumlarına, Körfəzdə sabitliyi pozan terror aktlarına yönəldiyi bir vaxtda gözümlü İranın şimal sərhədindən ayırmaq ağılsızlıq olardı".

Odlu oynayan Azərbaycan deyil, İrandır!

Bu ölkənin KİV-i dövlətimizə qarşı təhdidlərdən əl çəkmir

Əvvəli 1-ci sahə.

Molla rejiminin "Cumhuriyyə İslami" rəsmi dövlət qəzeti "Bakı dövlət xadimləri odla oynamasınlar" baş məqaləsini hədələyici ifadələrlə başlayıb. "Cumhuriyyə İslami" İranın hərbi gücünü öyürək bu ölkə sərhədlərində baş verən hadisələrin diqqətə izlənilmədiyini, rəsmi Tehrandın hələlik təmkinli davranışını, qonşulara tövsiyələr verdiyini və bunun sona qədər belə davam etməyəcəyini yazıb.

Yazıda ölkəmizin müxtəlif vasitələrlə Ermənistanın İranla olan sərhəd zolağını işğal etməyə çalışdığı iddia edilib, Azərbaycanın hökumətinin diplomatik yollarla İran hökumətinin başını qatmağa çalışdığı vurğulanır. "Əgər onlar tərəfindən belə bir addım atılacaqsa, İran rəsmiləri nəsihət dilini bir kənara qoyub, öz xalqları arasında ciddi mövqeyə malik olmayan bəzi qonşu dövlətlərin mənfur niyyətlərini həyata keçirməsinin qarşısını almaq üçün hərbi gücdən istifadə etməyə hazır olmalı", - deyərək Azərbaycan Respublikasına xəbərdarlıq edilib. Təhdid dolu yazıda yenidən İranın Ermənistanla sərhədində dəyişikliyin baş verməsinə imkan verməyəcəyini, diplomatia dilinin arxasında hərbi gücünün də durduğunu və lazımi vaxtda işə salınacağı qeyd olunub. Molla rejiminin ideoloji silahı olan "Cumhuriyyə İslami" qəzetinin çap etdiyi

həyəcan dolu bu yazı İranın bütün media orqanları tərəfindən həvəslə tirajlanır.

Bu ölkədəki səfirliyimizdə törədilən terror hadisəsindən sonra "İslamın vəkili", "dinin keşikçisi olan" İran terrorçu Ermənistanın vəkili kimi çıxış edir. Məsələ aydındır, diqqəti əsas məsələdən yayındırmaqdır. Molla rejimi və onun "mirzələri" unudurlar ki, Azərbaycan iki ildir sərhədlərin delimitasiya və demokrasiyasını israrla tələb edir. Azərbaycanın heç bir dövlətin ərazisində heç vaxt gözü olmayıb və yoxdur. İran müttəfiqi, qardaşı, dostu olan Ermənistanla silah verib torpaqlarımızın işğal olmasına yardım göstərmiş, günahsız insanları qəddarcasına qətlə yetirilməsində iştirak edib. Azərbaycan öz torpaqları

rını işğaldan azad etdikdən sonra isə bu misəlman ölkəsinin iç üzünü açılıb.

Səfirliyimizdə qanlı terrorun törədilməsi İranın indiyə kimi dövlətimizə qarşı apardığı mənəvi terrorun davamıdır. Bir qədər əvvəl Azərbaycanın sərhədində bir dəfə də olsun hərbi təlim keçirməyən İran hərbi birliklərini sərhədimizə toplayıb "təlimləri"nin də şərti adını "Arazı keçmək" adlandırmaqda ölkəmizə güc nümayiş etdirmək istədi. Sual olunur: 50 minlik bir ordunu Azərbaycan sərhədində cəmləməkdə İranın məqsədi nə idi? Bəs İranın 27 nəfər hərbi müvəttəssisdən ibarət heyəti gizli yollarla Xankəndiyə göndərməsinin səbəbi nədir? 30 il torpaqlarımızı işğal altında saxlayan Ermənistanla İran

ni, hansı xüsusiyyətlər birləşdirir ki, 2022-ci ilin sentyabr ayında Ermənistanın revanşist qüvvələri sərhədlərimizdə yenidən təxribat törədib əsgərlərimizi qətlə yetirəndə İran hərbiçiləri ordumuzun qarşısını çıxırmıdır. "İslam dövləti" islahı dəyərləri təhqir edən, məscidləri uçurub dağıdan, müqəddəs məkanlarımızı təhqir edən, ibadət yerlərimizi donuz fərməsinə çevirən Ermənistanla pilotuz uçuş aparatları satıb onları silahlandırmaqda nə əmək istəyirdi?

İran qonşuluqda iqtisadi, hərbi gücə, siyasi nüfuzla malik olan Azərbaycan dövlətinin olmasını istəmir. Azərbaycanın artan nüfuzunu həzm edə bilmir. Azərbaycanın güclənməsini özünə təhlükə hesab edir. Azərbaycan dövlətinin

dünyada yaşayın bütün azərbaycanlıların hamısını, hüquqlarının müdafiəsinə olmasın nədənsə bu ölkəni qorxudur.

44 günlük Vətən müharibəsi zamanı dünya azərbaycanlılarının dövlətimizlə həmrəy olduğunu, ürəklorinin Azərbaycanla döyündüyünü görən İran tələ keçirməyə başladı. Belə ki, çürüməkdə olan rejim öz sonunun yaxınlaşmasını Azərbaycanın güclənməsində görür. Vətəndaşlarının sosial şəraitini yaxşılaşdırmaq, tələblərini dinləmək, ən adi insan azadlıqları ilə təmin etmək əvəzinə, terroru dövlət siyasətinə çevirir. İnsanları qorxu ilə idarə edə biləcəklərini düşünür.

Küçələrə Azərbaycan bayrağı ilə çıxan etirazçıların Azərbaycan, birlik sevgisi molla-fars rejimini daha da qəzəbləndirir. İran beynəlxalq hüquqla qorumağa borclu olduğu səfirliyimizə silahlı hücum təşkil etməkdə məqsədi də ölkəmizə güc göstərmək, barmaq silkləmək idi. Bu terror hadisəsi zamanı dünya birliyinin Azərbaycanı, əslində beynəlxalq hüquqa göstərdiyi diqqət İrana tərs bir şapalaq oldu. İranın təkəzə Azərbaycan dövlətinə yox, öz vətəndaşları olan azərbaycanlılara kinini, nifrətini daha da artırdı.

Özünü islam dövləti adlandıran İran illərdi ki, azərbaycanlı olduqları üçün 40 milyondan çox vətəndaşına sitəm

edir, ən adi hüquqlarını pozur, ayrı-seçkilik salıb onların hüquqlarını görməzəndə tutur. İndiyə kimi "sünnü", "şiə" söhbəti ilə, məzhəbçilik, təriqətçiliklə məşğul olan molla rejimi daha təhlükəli və iyrənc üsullara əl atır. Milli ayrı-seçkilik salır, azərbaycanlılara qarşı kin, qəzəb püskürür.

Bir neçə gün əvvəl azərbaycanlıların kompakt halda yaşadıkları Xoyda təbii fəlakət baş verib. İran rejimi zəlzələdən zərərcəkənlərə yardım etmədi, həm də Azərbaycanın, Türkiyənin zəlzələdən zərərcəkəmiş əhaliyə yardım göstərməsinə imkan vermir. Zəlzələdən zərərcəkəmiş soydaşlarımız bu qarlı, şaxtılı günləri açıq havada, qar altında keçirməyə məcbur qalıblar.

Molla rejimi, onun mirzələri unudurlar ki, zətan odla oynayan İrandır. 40 milyonluq bir xalqın hüququnu pozmaq, hələ bir qədər qorxu altında bir müddət saxlamaq bəlkə də olar, amma bu, əbədi ola bilməz. 40 milyonluq xalqı görməzəndə gəlmək, heçə saymaq mümkün deyil. Bu gün siz səfirliyimizə hücum edib terror edə bilərsiniz. Amma bütün bir xalqı əbədi olaraq qorxudub, gözüqıpqıq edə bilməzsizni. Mütləq o xalq ayağa qalxıb bir gün səltənətinizi başınıza yığacaq...

Elşən QƏNİYEV,
"Azərbaycan"

Qərbi Azərbaycana Qayıdış Konsepsiyasının hazırlanmasında Ağsaqqallar Şurası fəal iştirak edib

Fevralın 4-də Qərbi Azərbaycan İcmasının Ağsaqqallar Şurası iclas keçirib. İclasda Qayıdış Konsepsiyasının həyata keçirilməsi barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

Qərbi Azərbaycan İcmasının Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, iclası giriş sözü ilə açan Ağsaqqallar Şurasının sədri akademik Əhliman Əmiraslanov Prezident İlham Əliyevin tövsiyəsinə uyğun olaraq sülhpərvər Qayıdış Konsepsiyasının hazırlanmasını və icrasında Ağsaqqallar Şurasının fəal iştirakının əhəmiyyətini vurğulayıb.

İdarə Heyətinin sədri Əziz Ələkbərli İcmanın Müşahidə Şurası tərəfindən bu il yanvarın 26-da təsdiq edilmiş Qayıdış

Konsepsiyasının məzmunu, onun yerinə yetirilməsi üçün hazırda həyata keçirilən və planlaşdırılan tədbirlər barədə ətraflı məlumat verib.

İclasda çıxış edən professor V.Şadlinski, akademik A.Məhərrəmov, professor Ə.Ələkbərov, professor F.Ağamalı, professor İ.Əliyev, professor Ə.Quliyev, professor A.Bayramov və digərləri Qərbi

Azərbaycana qayıdış verdiyi dəstəyə görə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə təşəkkür ediblər.

Toplantı iştirakçıları beynəlxalq hüquqa əsaslanan, sülhpərvər xarakterli Qayıdış Konsepsiyasını təqdir edib, onun icrası üçün səylərini əsirgəməyəcəklərini bildirib, bu prosedura dair təkliflərini səsləndiriblər.

TBMM-in deputatları Qərbi Azərbaycan İcmasında olublar

Fevralın 4-də Qərbi Azərbaycan İcmasında Türkiyə Böyük Millət Məclisinin bir qrup üzvü ilə görüş keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, türkiyəli qonaqları salamlayan Qərbi Azərbaycan İcmasının sədri Əziz Ələkbərli qardaş ölkənin parlamentarlarının icmanı ziyarət etməsinin böyük mənəvi önəm daşdığını bildirib. Azərbaycanlıların ötən əsrdə dörd dəfə öz doğma torpaqlarından qovulması barədə məlumat verən icma sədri bu hadisələr zamanı soydaşlarımıza qarşı törədilmiş müharibə cinayətləri və insanlıq əleyhinə cinayətlər barədə danışıb. İc-

manın Ağsaqqallar Şurasının sədri, Milli Məclisin Azərbaycan-Türkiyə parlamentlərarası dostluq qrupunun rəhbəri Əhliman Əmiraslanov qeyd edib ki, yurdlarından qovulmuş azərbaycanlıların İnsan

Hüquqları Haqqında Ümumi Bəyannamə və digər beynəlxalq konvensiyalarla uyğun olaraq onların qayıtmaq hüququnun bərpasını zəruriliyini vurğulayıb. Görüşdə Qərbi Azərbaycan İcmasının əsas orqanlarının rəhbərləri, həmçinin türk deputatlar Orhan Erdem, Yunus Kılıç, Tülay Kaynarca, Uğur Bayraktutan, Yaşar Karadağ, TBMM-in Beynəlxalq Əlaqələr Şöbəsinin əməkdaşı Ertuğrul Akay, Türkiyənin Azərbaycandakı səfirliyinin əməkdaşı Öncü Güneş iştirak ediblər.

Samil AYRIM: "Qərbi Azərbaycana qayıdış məsələsində də ədalət bərpa olunacaq"

"Azərbaycan Qarabağ məsələsində qələbə qazandı, haqq-ədalət bərpa etdi. Qərbi Azərbaycana qayıdış məsələsində də ədalət bərpa olunacaq".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu Türkiyə Böyük Millət Məclisinin üzvü Samil Ayrım fevralın 4-də Qərbi Azərbaycan

İcmasında görüşdən əvvəl jurnalistlərə açıqlamasında deyib. Türkiyə ilə Azərbaycan arasında münasibətlərin gündən-gündə daha da möhkəmləndiyini vurğulayan türk parlamentarı bildirib ki, iki ölkənin dövlət başçıları və xalqları arasında birliyin bütün dünyaya örnək ola biləcəyini bildirib.

"Azərbaycan 30 il bundan əvvəlki Azərbaycan deyil, güclü bir Azərbaycan mövcuddur. Bu gün qardaş Azərbaycanın yanında da Türkiyə var. Şuşa Bəyannaməsi bizim üçün yol xəritəsidir. Bu yol xəritəsinə uyğun olaraq işlərimizi davam etdiririk", - deyərək Samil Ayrım vurğulayıb.

TBMM-in deputatı: "İran hökuməti Azərbaycanın Tehrandakı səfirliyinə hücumu görə məsuliyyət daşıyır"

"Cənubi Qafqazda maraqlar həmişə olub. Türkiyə və Azərbaycan əvvəlki ölkələr deyil. Hər iki ölkə regionda və dünyada böyük nüfuz sahibidirlər".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu Türkiyə Böyük Millət Məclisinin Azərbaycanla dostluq qrupunun üzvü Yunus Kılıç fevralın 4-də Qərbi Azərbaycan İcmasında jurnalistlərə açıqlamasında söyləyib.

Türk parlamentarı bildirib ki, Qərbi Azərbaycan torpaqlarında tarixən azər-

baycanlılar yaşayıblar, ermənilərin sayı isə çox az olub. Şükürlər olsun ki, Azərbaycan zəfəri ilə haqsızlığa son qoyaraq ərazi bütövlüyünü bərpa etdi. Azərbaycan və Türkiyə bir-birinə əvvəlkindən daha yaxındırlar. Biz dost və qardaş olaraq hər zaman Azərbaycanın yanındaıq.

Azərbaycanın İranda səfirliyinə qarşı törədilən hücumu pisləyən türk deputat qeyd edib ki, İran hökuməti bu hadisəyə görə məsuliyyət daşıyır.

Böyük britaniyalı mütəxəssislərin iştirakı ilə keçirilən təlim kursunda sertifikatlar təqdim edilib

Azərbaycan Respublikası ilə Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Birləşmiş Krallığının müdafiə nazirlikləri arasında imzalanmış ikitərəfli hərbi əməkdaşlıq proqramı çərçivəsində cari il yanvarın 23-dən fevralın 2-dək Təhlükəsizlik və Partlayıcı Maddələrin Tədrisi Beynəlxalq Məktəbinin mütəxəssislərinin iştirakı ilə "Partlayış təhlükələri haqqında məlumatlandırma üzrə təlim kursu" keçirilib.

Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Azərbaycan Ordusunun Təlim və Tədris Mərkəzində Milli Müdafiə Universitetinin rəhbər heyətinin, Birləşmiş Krallığın ölkəmizdəki fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Fergus Auldun, o cümlədən hərbi atəşlik aparatının nümayəndələrinin, Təhlükəsizlik və Partlayıcı Maddələrin Tədrisi Beynəlxalq Məktəbinin mütəxəssislərinin və dinləyicilərin iştirakı ilə kursu müvəffəqiyyətlə bitirənlərə sertifikatların təqdim olunması mərasimi keçirilib.

Mərasimdə çıxış edənlər keçirilən kursların qarşılıqlı təcrübə mübadiləsi baxımından əhəmiyyətini vurğulayıblar. Azərbaycan ilə Birləşmiş Krallıq arasında hərbi təhsil sahəsində mövcud əməkdaşlığın daha da inkişaf etdirilməsinin zəruriliyini qeyd ediblər.

Birləşmiş Krallığın BMT-nin İnkişaf Proqramı çərçivəsində Azərbaycanda ərazilərin minə və partlamamış döyüş sursatlarından təmizlənməyə zərərçikləndirilməsi istiqamətində göstərdiyi dəstək xüsusi qeyd olunub. Kurs müddətində dinləyicilər tərəfindən ödənilən bilik və bacarıqların işğaldan azad olunan ərazilərin minalardan təmizlənməsində tətbiq olunacağına əminlik ifadə edilib.

İqor Korotçenko Azərbaycanın Rus İcmasını Dövlət Dumasının Sədrinə müraciət etməyə çağırır

Deputat Vitali Milonovun təhqirəmiz çıxışı ilə bağlı Azərbaycanın Rus İcmasını Rusiya Dövlət Dumasının Sədri Vyacheslav Volodina müraciət etməlidir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, "Nasionalnaya oborona" jurnalının baş redaktoru, politoloq İqor Korotçenko rusiyalı deputat Vitali Milonovun erməni kanallarından birinə müsahibəsi zamanı ölkəmizin rus icmasının üzvlərinin ünvanına təhqirəmiz sözlər səsləndirməsini şərh edib.

İ.Korotçenko bildirib ki, deputat Vitali Milonov Azərbaycan xalqını təhqir etməklə yanaşı, rus icmasının ünvanına da nalayiq ifadələr işləyib.

"Bu, parlamentarı üçün qətiyyətli yolverilməz hərəkətdir. Milonov Rusiya və Azərbaycan prezidentlərinin imzaladığı müttəfiqlik qarşılıqlı fəaliyyəti haqqında Bəyannaməni pozmağa cəhd göstərir və bununla da açıq şəkildə Vladimir Putinin siyasi kursuna qarşı çıxır", - deyərək politoloq bildirib.

İ.Korotçenko Azərbaycanın Rus İcmasını Milonovun parlament və insani dəyərləri qaydalarını pozan bu nalayiq hərəkətinə müvafiq qiymət verməsi üçün Dövlət Dumasının Sədri Vyacheslav Volodina rəsmən müraciət etməyə çağırır.

Xatırladaq ki, Rusiya Dövlət Dumasının deputatı Vitali Milonov erməni kanallarından birinə müsahibəsində Laçın yolunda keçirilən ekoloji aksiyaya qatılmış Azərbaycanın Rus İcmasının üzvlərinə qarşı nalayiq ifadələr işlədərək onları təhqir edib.

İkinci "Yüksəliş" müsabiqəsinin qalibləri ilə görüş olub

İkinci "Yüksəliş" müsabiqəsinin mentorluq proqramı çərçivəsində müsabiqənin idarəçi rəhbərləri ilə qalibləri arasında görüşlərə start verilib. Azərbaycan Investisiya Holdinginin (AİH) Baş icraçı direktoru Ruslan Əlixanov ikinci "Yüksəliş" müsabiqəsinin qalibləri Azər Əzimov və Hüseyn Mahmudovla görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, AİH-in Baş icraçı direktoru qalibləri təbrik edib və mentor olaraq birliyə fərdi inkişaf planı əsasında onlarla sıx əməkdaşlıq edəcəyini, təcrübəsini bölüşəcəyini və qaliblərin potensiallarını üzə çıxarmasına dəstək olacağını bildirib.

Görüşdə Ruslan Əlixanov müsabiqə qaliblərini AİH barədə məlumatlandıraraq, ilkin təkliflərin hazırlanması üçün onlara müvafiq tapşırıqlar təqdim edib. İkinci "Yüksəliş" müsabiqəsinin qalibləri isə öz növbələrində söhbət qəbulu görə təşəkkür edərək mentorluq proqramı çərçivəsində Ruslan Əlixanovun şəxsi təcrübəsindən faydalanmaq istədiklərini bildiriblər.

Xatırladaq ki, "Yüksəliş" müsabiqəsi Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 26 iyul tarixli Sərəncamına əsasən təsis olunub. Müsabiqə 21-51 yaş aralığında, ikillik idarəçilik təcrübəsi olan, ali təhsilli Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlarını əhatə edir. Müsabiqə 5 mərhələdən - qeydiyyat, onlayn seçim, əyani, yarımfinal və finaldan ibarətdir. Qaliblər idarəçi rəhbərlər tərəfindən birliyə fərdi inkişaf planı və hər biri 20 min manat məbləğində özünüinkişaf grantı əldə edirlər.

Qeyd edək ki, 3-cü "Yüksəliş" müsabiqəsinin keçirilməsi ilə bağlı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən 2022-ci il dekabrın 20-də sərəncam imzalanıb.

Məlum olduğu kimi, hazırda ərzaq məhsulları istehsalının artırılmasına böyük ehtiyac yaranıb. Bu ehtiyacın ödənilməsi üçün isə aqrar sektora müasir elmi nailiyyətlər və texnologiyalar tətbiq olunur. Nəticələr ümidvericidir. Məsələn, bir çox ölkələrdə bu hesaba taxılclıqda məhsuldarlıq 80-90 sentnerə çatıb.

Bununla belə, milli sortların qorunması və onların məhsuldarlığının artırılması da unudulmur. Çünki toxum xaricdən yüksək qiymətə alındıqda məhsulun maya dəyəri artır ki, bu da fermerlərə zərər verir.

Ölkəmizdə bu istiqamətdə müəyyən işlər görülür. Lakin hələ də həll olunmamış çoxlu problemlər qalır. İlk növbədə aqrar alimlərimiz və elmi-tədqiqat institutları sayılıb, ölkənin ehtiyacının ödənilməsinə dəstək verməlidirlər. Məsələn, Üzümçülük və Şərabçılıq Elmi-Tədqiqat İnstitutunun (ÜŞETİ) alimləri kimi.

İnstitutdan verilən məlumatlara görə, milli brendlərin istehsalı və ixrac potensialının yüksəldilməsi məqsədilə itmək təhlükəsi olan yerli üzüm sortları sürətli üsullarla artırılır. İstehsalçıların keyfiyyətli ökin materialları ilə təmin edilməsi

Məhsuldar milli toxumlara ehtiyac var

Dünya bazarlarına çıxışın açarı isə ISO standartı sertifikatıdır

üçün yerli üzüm sortları aşkarlanıb toplanır. Yeri gəlmişkən qeyd edək ki, Qarabağın nadir üzüm sortlarından olan "Qara İkeni" Azərbaycanın ən qiymətli qaragiləli texniki üzüm sortudur. ÜŞETİ yerli üzüm sortlarının genetik müxtəlifliyini müasir üsullarla öyrənmək üçün Almaniyanın Geilweilerhof Üzümçülük İnstitutu ilə elmi əməkdaşlıq barədə müqavilə imzalayıb. Müqaviləyə əsasən, ötən ilin aprelinde "Qara İkeni" üzüm sortunun çubuqları molekulyar-genetik, ampelo və fenotipik deskriptorlarla analiz olunması üçün Almaniyanın həmin institutuna göndərilib. Analizlər sortun genetik çeşidən təmiz profil olduğunu təsdiqləyib.

"Qara İkeni"nin tənəklərinə Gəncə və Göygöldə, eləcə də Qarabağ ərazisindəki (xüsusən Füzuli rayonunda) köhnə üzüm bağlarında, xiyabanlarda rast gəlinir. Sort keçmiş Ümumittifaq Üzümçülük və Şərabçılıq "Maqaraç" Elmi-

Tədqiqat İnstitutunun Mərkəzi Asiya filialında geniş tədqiqat edilmiş, keyfiyyətli desert şərabların hazırlanması üçün geniş istehsalata tövsiyə olunub. "Qara İkeni" Özbəkistan sort standartlarına da daxil edilib. Hazırda Üzümçülük və Şərabçılıq Elmi-Tədqiqat İnstitutu-

nun Abşeron kolleksiyası bağında ekilib becərilir. Azərbaycanın qiymətli yerli üzüm sortlarının Beynəlxalq Üzümçülük və Şərabçılıq Təşkilatının (OIV) müasir protokol və üsullarına görə öyrənilib rəqəmsal təsvir edilməsi, üzüm sortları-

nın təyinedici əsas morfoqenetik əlamətlərinin ayrı-ayrılıqda hər bir sort üçün tərtib olunması və Beynəlxalq Sort Kataloquna (VİVC) yerləşdirilməsi onların milli sortlarımız olduğunu sübut etməyə imkan verir. Yerli üzüm sortlarının rəqəmsal təsvir edil-

məsində yaşıl zoğ, cavan yarpaq, formalanmış yarpaq, saxlım, gilə və toxumların əsas diaqnostik əlamətləri, məhsulların enokarpo-loji və enokimyəvi göstəriciləri mühim rol oynayır.

Onu da qeyd edək ki, Tərəvəzçilik Elmi-Tədqiqat İnstitutu tərəvəz, bostan və kartof bitkiləri üzərində aparıldığı seleksiya və ilkin toxumçuluq işlərinə dair ISO 9001:2015 standartı sertifikatına layiq görülüb. 2025-ci ilin aprel ayına qədər qüvvədə olacaq sertifikatı əsasən, Tərəvəzçilik Elmi-Tədqiqat İnstitutunda tərəvəz, bostan və kartof bitkiləri üzərində aparılan seleksiya və toxumçuluq işləri audit edilib və ISO 9001:2015 standartının tələblərinə uyğunluğu təsdiqlənib.

İnstitut Dünya Tərəvəzçilik Mərkəzi (AVRDC, Tayvan) və Beynəlxalq Kartofçuluq Mərkəzi (CIP, Peru) ilə əməkdaşlıq edir. Fəaliyyət göstərdiyi müddət özün-

də institutun seleksiyaçı alimləri tərəfindən tərəvəz, bostan və kartofun 100-ə qədər sortu yaradılıb ki, onlardan 38 sort rayonaşdırılıb. Təkcə ötən il institut tərəfindən yaradılmış "Vaqif", "Çənlibel", "Uğur" və "Turan" kartof sortları rayonaşdırılıb və patentləşdirilib. Eyni zamanda istixana kompleksinin kartofçuluq bölməsində "Telman" və "Əmiri-600" yerli kartof sortlarından ümumilikdə 2400 kq minimumu istehsal edilib.

2022-ci il institutda istixana şəraitində pomidorun 150, xiyarın 55, şirin bibərin 57, badımcanın 18, kəmərin 22 sort nümunəsi qiymətləndirilib və uyğun olaraq pomidorun 4, xiyarın 5, şirin bibərin 10, badımcanın 4, kəmərin isə 3 sort nümunəsi seleksiya üçün ən yaxşı donor seçilib.

Sonda onu da bildirdik ki, Azərbaycan bir sıra kənd təsərrüfatı məhsullarını ixrac edir. Dünyanın elit bazarlarına məhsul çıxararkən ISO standartları sertifikatı tələb olunur. Ölkəmizdə yetişdirilən məhsulların sertifikatının olması dünya bazarına çıxışımızı asanlaşdırır. Bu üzündən məhsulların sertifikatlaşdırılması çox vacibdir.

Rüstəm KAMAL, "Azərbaycan"

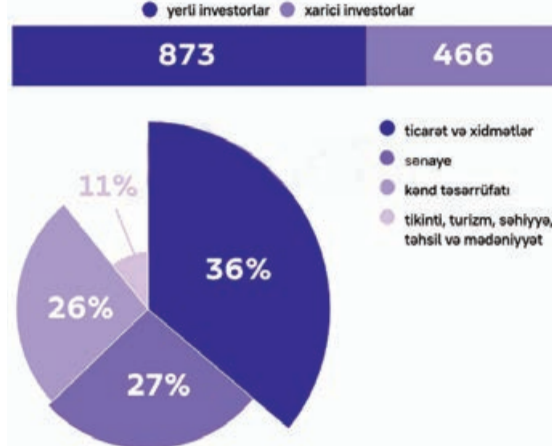

REGIONLAR

Qarabağda və Şərqi Zəngəzurda bizneslə məşğul olmaq üçün 1339 müraciət edilib

Qarabağda bizneslə məşğul olmaq üçün 1,339 min müraciət daxil olub.

2023-cü ilin əvvəlinə olan məlumata görə, Azərbaycan Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyinə işğaldan azad edilmiş ərazilərdə sahibkarlıq fəaliyyəti ilə bağlı 1339 müraciət daxil olub.

Bu müraciətlərin 873-ü yerli investitorlar tərəfindən təqdim edilib. 37 xarici ölkənin şirkətləri tərəfindən daxil olan müraciətlərin sayı isə 466-dır. Onların sırasında Türkiyə, Qazaxıstan, Macarıstan və Rusiyanın şirkətləri daha çoxdur. Təqdim olunan müraciətlərin 36 faizi ticarət və xidmət sektorunun, 27 faizi sənayenin, 26 faizi kənd təsərrüfatının, 11 faizi isə tikinti, turizm, səhiyyə, təhsil və mədəniyyət sahələrinin payına düşür.

Kənddə şəhidlərin xatirəsi əbədiləşdirilib

Şəmkirin kəndində şəhidlərin xatirəsi əbədiləşdirilib. Tatarlıda kənd camaatının dəstəyi ilə park-abidə kompleksi sahəni.

Kompleksin açılışında çıxış edən rayon icra hakimiyyətinin başçısı Rəşad Tağıyev Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə torpaqlarımızın azadlığı uğrunda gedən döyüşlərdə igid oğullarımızın göstərdikləri qəhrəmanlıqlardan danışmışdır. Vurğulamışdır ki, 44 günlük Vətən müharibəsində qazandığımız qələbə xalqımızın, ordumuzun, milli birliyimizin rəmzi, haqqın və ədalətin təntənəsi oldu.

Şəhid ailələrinin üzvləri də Azərbaycan Ordusunun qüdrətindən, hərbiçilərimizin döyüşlərdə göstərdikləri qəhrəmanlıqlardan, xalq-ıların birliyindən söhbət açdılar, istər Vətən müharibəsi günlərində, istərsə də mü-

haribədən sonrakı dövrdə şəhid ailələrinə və qazılara göstərilən diqqətə görə minnətdarlıqlarını bildirdilər.

Məktəblilərin ifasında Vətənə, ordumuza, eləcə də şəhidlərimizə həsr olunmuş şeirlər səsləndirildikdən sonra abidənin açılışı oldu.

S.ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Cənub bölgəsinin dağlar diyarı

Lerik ucqar rayon "status"unu çoxdan dəyişib

Qədim yaşayış məskəni olan Lerikə avtomobil yolu keçən əsrin 30-cu illərində çəkilmişdir. Etiraf etmək lazımdır ki, əvvəllər Lənkəran qəzasının tərkibində olmuş bu dağ rayonu ayrıca inzibati ərazi kimi elə bundan sonra inkişaf etmişdir.

Yaradılan kolxoz, sovxoz və digər istehsal sahələri əhalinin əməyə cəlb olunmasında mühüm rol oynamışdır. Qəsəbə və kəndlərdə açılan məktəblər isə neçə-neçə adlı-sanlı alimlərin, görkəmli ziyalıların yetişməsinə səbəb olmuşdur.

Sonra SSRİ-nin dağılması, müstəqilliyin ilk illərinin çətinlikləri və nəhayət, Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıtması ilə bütün işlərin yoluna qoyulması Lerikdən də yan keçmədi. 2003-cü ilin payızında Prezident seçilən İlham Əliyevin imzaladığı regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair ilk dövlət proqramı isə bütün rayonlarda, o cümlədən Lerikdə yeni mərhələnin başlanğıcı oldu. 2004-cü il fevralın 11-də qəbul olunan bu proqram çərçivəsində uzun illərdən bəri istismar olunan və diqqətdən kənar qalaraq bərbad hala düşən Lənkəran-Lerik yolu əsaslı şəkildə təmir edilərək 2006-cı ildə istifadəyə verildi. Yəni həmin

il Lerikin tarixində görünməmiş bir hadisə oldu - rayon mərkəzinə, habelə ətraf kəndlərə töbii qaz çəkildi. Bu, həm də Lerik meşələrinin "soyqırımı"ndan xilas idi. Paralel olaraq rayonda tikinti-quruculuq, abadlıq işləri genişləndi. Məktəblər, xəstəxanalar, digər müxtəlifməntəli obyektlər inşa olundu, elektrik enerjisi-nə olan tələbatın ödənilməsi yaxşılaşdı, turizm sektoru inkişaf etməyə başladı və s. Bu gün isə leriklilər 4-cü regional inkişaf proqramında qarşıya qoyulan vəzifələri yerinə yetirirlər.

Lerikdə Vətən müharibəsində canından keçmiş şəhidlərin ailələri və qazilər həmişə diqqət mərkəzinə də saxlanılır. Son illər üçün 51 fərdi evin tikintisinə başlanmış və 32 ev artıq sahiblərinə verilmişdir. Bununla yanaşı, mənzil növbəsinə

duran imtiyazlı şəxslərin tələb olunan sənədləri hazırlanaraq Ömək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinə göndərilmişdir. Töbii fəlakət nəticəsində fərdi yaşayış evi qəzalı vəziyyətə düşmüş vətəndaşlar üçün isə 2019-2022-ci illər ərzində Fövqəladə Hallar Nazirliyi tərəfindən 20-dən çox fərdi yaşayış evi inşa edilmişdir. Rayondakı təhsil ocaqlarının 80 faizindən çoxu yenidən inşa edilmiş və ya əsaslı təmir edilmişdir. 2019-2020-ci illər ərzində 20, 2021-ci ildə 2 yeni modul tipli məktəb müəllim və şagirdlərin istifadəsinə verilmişdir. Lerik şəhər Valeh İbrahimov adına inteqrasiya təlimli internet tipli gimnaziyanın tədris korpusu da əsaslı təmir edilmiş, məktəb üçün yeni yataqxana, yeməkkəna və idman korpusu inşa olunmuşdur. Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən hazır-

da Kəlvəz, Amburdərə, Osyodərə və Buruq kəndlərində yeni modul tipli təhsil ocaqları quraşdırılır.

Rayonun su problemi də həll edilirdi. "Azərsu" ASC tərəfindən rayonun bəzi kəndlərinə icmalı su xətti çəkilmişdir. Azərbaycan Sosial-iqtisadi İnkişaf Fəaliyyəti təşkilatı (SEDA) da boş dayanmış SEDA Siyov və Züvuc kəndlərinə su xətləri çəkmiş, həmin kəndlərin hər birində 36 tonluq su anbarı inşa etmişdir. Bunlardan əlavə, Zövnə, Zərigiməco və Kələxan kəndlərində ar-təzian quyuları qazılmışdır. Qarşıda-ki illərdə daha 11 kənddə artezian quyularının qazılması nəzərdə tutulur. Qazla təchizata gəldikdə, indi rayonun 56 yaşayış məntəqəsində hər bir evdə "mavi alov" şöhlələri. Hazırda isə Babaküçə, Züvüc, Almu, Kornedi və Davradibi kəndləri-nə qaz çəkilir. Digər yaşayış məntə-qələrinin qazılaraq təchiz edilməsi üçün də lazımi sənədlər hazırlanmışdır.

Bir neçə cümlə də rayon iqtisadiyyatı barədə. Sahibkarlığın İnkişafı Fondunun vəsaitləri hesabına 2023-cü il üçün 88 layihə üzrə 1 milyon 759 min manat kredit ayrıl-mışdır. Həmin vəsaitlə 76 yeni iş yerinin yaradılması nəzərdə tutulur. Keçən il keyfiyyətli yanacaqqa bağlı rayon sakinlərinin narazılığı aradan qaldırılmışdır - Piran kəndində

SOCAR-ın yanacaq doldurma məntə-qəsi açılmışdır. Quruculuq işləri də davam edir. Lerik şəhərində 950 yerlik üçmərtəbəli sadlıq evi, "Re-lax", "9 Qardaş" və digər turizm is-tirahət mərkəzlərində yeni hotellər tikilir, yenidənqurma işləri aparılır. Üstəlik, "Cənub" Turizm Əyləncə Mərkəzinə məxsus ərazidə ilkin də-yəri 1,1 milyon manat olan 30 kote-ri tikintisinə başlanıb. İnşaat mey-dançasında 30 nəfərdən çox lərikli sakin işləyir.

Aqrar sektorunda da məhsul isteh-salının artırılması üçün mühüm işlər görülmüşdür. Bitkiçilik və heyvan-darlıq sahələrində yaxşı nəticələr əldə edilmişdir. Keçən il, həmçinin rayonda 150 tondan çox ekoloji tə-miz bal istehsal olunmuşdur. Yaxın gələcəkdə balın sənaye üsulu ilə qablaşdırılması planlaşdırılır. Kiçik süd qəbulu və ot tədarüki məntə-qələrinin, habelə meyvə emalı müəssi-sələrinin yaradılması nəzərdə tutulur. Vaxtı ilə rayonda 700 nəfərin işlədiyi xalça fabriki var idi. İndi le-riklilər bu sahənin dirçəldilməsini arzulayırlar. Bu, həm iqtisadi, həm də yeni iş yerlərinin açılması baxı-mından faydalı olardı.

Seyran CAVADOV,
"Azərbaycan"

Hacının adına layiq

Sumqayıtda abadlıq-quruculuq işləri davam edir. Bununla yanaşı, hər şənbə şəhər ərazisində və qəsə-bələrdə imiciliklər də keçirilir.

Hacı Zeynalabdin qəsə-bəsinin ərazisində görülən abadlıq işlərinə - növbəti imiciliyə texnikalar da cəlb olub. Sumqayıtın ərazi baxımından böyük olan Hacı Zeynalabdin qəsəbəsinin müxtəlif ərazilərində abadlıq işləri aparılıb. Qəsəbətrafi yolların kənarları təmizlənib, su xətlərinin üstü göstərici nişanları ilə təmin edilib. Qəsəbədəki orta məktəbin müəllimləri də könlüllü imiciliyə qoşulublar. Onlar qəsəbənin abadlığına və təmizliyinə görə də Hacının adına layiq olması üçün çalışıblar. İmicilik Hacı Zeynalabdin Tağıyevin qəsəbədəki abidəsi önünə gül dəstələri qoyulmaqla yekunlaşıb.

Akif ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Müasir dövr əkinçiliyin ayrı-ayrı sahələrinə elmi yanaşma tələb edir

Naxçıvanda meyvəçiliyin, tərəvəzçiliyin və üzümçülüğün qədim ənənələri vardır. İndi qarşıda duran vəzifə hə-min ənənələrə əsaslanaraq bu sahələri daha da inkişaf etdirməkdir.

Sözgedən sahələrin inno-vativ əsaslarla genişləndirilməsi, genofondun tədqiqi, təbii-yönümlü sortların seçilərək əkin dövrünə daxil edil-məsi, aqrotexniki qulluq işlə-rinin təkmilləşdirilməsi, sa-hələrdən yüksək maddi gəlirin əldə olunması müvafiq mü-tə-xəssislərin hazırlanması və el-

mi əsasların yaradılması zərurətini ortaya qoymuşdur. Bu baxımdan Naxçıvan Bioresurs-lar İnstitutunun laboratoriyası rəhbəri, aqrar elmləri doktoru Varis Quliyev, baş elmi işçi Loğman Bayramov və Azər-baycan Dövlət Aqrar Universitetinin baş müəllimi Hüseyin İdrisovun həmmüəllif olduqları "Naxçıvanda meyvəçilik, tərə-vəzçilik, üzümçülük" adlı fun-damental dərs vəsaitinin işıq üzünə gəlməsi mühüm elmi-praktiki əhəmiyyət kəsb edir.

Müvafiq dövlət proqramla-rında qarşıya qoyulan vəzifə-ləri həyata edən kitab meyvəçili-k, tərəvəzçilik, üzümçülük

adlı 3 bölmədən ibarətdir. Ki-tabda həmin bölmələr üzrə be-cərənlən ayrı-ayrı sortlar haqqında məlumatlar verilmişdir. Dərslərdə həmçinin Naxçı-vanda meyvəçiliyin, tərəvəz-çiliyin, üzümçülüğün inkişaf tarixi, problemləri, müasir və-ziyəti, perspektivləri, becəri-lən sortların biologiyası və aqrotexnikası haqqında elmi və praktiki məlumatlar yer al-mış, bu sahələrin sistemati-kası, genofond tərkibi, xəstəlik və zərərvericilər, onlara qar-şı mübarizə tədbirləri, geniş becərilən təbiiyönümlü sort-lar haqqında elmi məlumatlar verilmişdir.

Yeni dərs vəsaiti Azər-baycan Dövlət Aqrar Universiteti-nin, Naxçıvan Dövlət Aqrar Universitetinin müvafiq kafed-ralarında, eləcə də aqrarıyö-nümlü təhsil müəssisələrinin bakalvar və magistr pillələrində çalışan professor, müəllim, tələbələr, habelə sözgedən sa-hələrlər üzrə elmi işçilər, kənd təsərrüfatı müxtəssisləri, fer-mer təsərrüfatı ilə məşğul olan sahibkarlar, fərdi torpaq sahib-ləri, aqraromlar və digər şəxs-lər üçün nəzərdə tutulmuşdur.

Vüqar SƏLİMOV,
aqrar elmləri doktoru

Ötən ilin yekunları

Pambıqçılıqda istehsal da, məhsuldarlıq da artmışdır

Ölkədə aparılan aqrar islahatlar, o cümlədən dövlət başçısının taxılclığın, tütüncülüğün, çaltıçılığın, çayçılığın dirçəldilməsi ilə bağlı imzaladığı sərəncamlar sərəncamını verməkdə davam edir. Belə sərəncam verən sahələrdən biri də pambıqçılıqdır.

Azərbaycanda pambıq istehsalı üçün əlverişli töbii iqlim şəraitinin və ərazilərin mövcudluğu, emal sənayesinin xammala tələbatının yerli istehsal hesabına ödənilməsi imkanları, həmçinin pambıq və ondan hazırlanmış son məhsullar üzrə ixrac potensialı bu sahənin inkişaf etdirilməsi zərurətini yaratmışdır. Buna görə ölkədə pambıqçılığın inkişafına xüsusi diqqət yetirilməsi aqrar siyasətin prioritet vəzifələrindən biri kimi müəyyən edilmişdir. Elə "Azərbaycan Respublikasında pambıqçılığın inkişafına dair 2017-2022-ci illər üçün Dövlət Proqramı"nın qəbulu da zərurətdən doğmuşdur. Ölkənin iqtisadi potensialından daha səmərəli istifadə və ixracö-nümlü məhsul istehsalının təşviqi istiqamətində qəbul edilən bu proqram pambıqçılıqda mühüm nəticələrin əldə olunmasına imkan vermişdir. Proqramın icrası pambıqçılıqda sahibkarlıq inkişafını sürətləndirmiş, regionlarda əmək ehtiyatlarından, töbii iqtisadi resurslardan daha effektiv istifadə olunmasına, infrastrukturun müasirləş-

dirilməsinə və əhalinin məşğulluğunun artmasına şərait yaratmışdır. Nəticədə aqrar sektorun strateji və ölkəyə valyuta gətirən mühüm sahələrindən olan pambıqçılıq indi bir sıra rayonlarda kənd əhalisinin əsas gəlir mənbəyinə çevrilmişdir.

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin yaydığı məlumata görə, ötən il sahələrdən 322300 ton kondisiya çəkiddə pambıq yığılaraq tədarük məntəqələrinə təhvil verilmişdir. Ölkə üzrə orta məhsuldarlıq 30,92 sentner olmuşdur. 2021-ci il mövsümü ilə müqayisədə əkin sahələrinin həcmi (100 min hektar) dəyişməmiş, tarlalardan 35259 ton çox məhsul toplanmışdır. Bu səbəbdən məhsuldarlıq da əvvəlki illə müqayisədə 2,42 sentner artmışdır.

Amma məhsuldarlığın artmasının başqa səbəbləri də var. Düzgün aqrotexniki qulluq, zərərvericilərə qarşı vaxtında və səmərəli mübarizə, yığım prosesinin 100 faizə yaxınının müasir pambıqçıya kombaynlarla aparılması, texnikaların yığımdan əvvəl düzgün dislokasiyası, gübrə və pestisid ilə təminat, düzgün toxum seçimi və digər amillər həmin səbəblərdəndir. Yeri gəlmişkən qeyd edək ki, ötən mövsüm məhsul yığımına prosesinə ümumilikdə 447 kombayn və 3085 traktor yedəyi cəlb olunmuşdur.

Bu yerdə dövlət dəstəyinin genişləndirilməsinin fermerlərin pambıq əkininə marağını artırmasını da unutmamaq olmur. Xatırladaq ki, Aqrar Subsidia Şurasının qərarına əsasən,

2022-ci ilin məhsulu üçün tədarük məntəqələrinə təhvil verilən pambıqda 6,1 milyon məhsul subsidiyası verilmiş, məhsul subsidiyasının məbləği hər tona görə 100 manatdan 170 manata qaldırılmışdır. Bundan əlavə, Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin pambıq tədarüki və emalı müəssisələri ilə apardığı müzakirələr nəticəsində 2022-ci ildə şirkətlər tərəfindən xam pambığın alış qiyməti yanvar və avqust aylarında hər dəfə 50 manat olmaqla, iki dəfə artırılmışdır. Əvvəl 1-ci sort pambığın 1 tonu fermerlərdən 700 manata alınmışsa, indi təhvil verilən eyni sort pambığın 1 tonuna görə fermerlərə 800 manat ödənilir.

Rüstəm KAMAL,
"Azərbaycan"

Şəmkirdəki şəkər istehsalı müəssisəsi yeni texnologiyalara üstünlük verir

Aqrar islahatlarla bağlı qəbul olunan qərarlar, ölkədə bu sahənin iqtisadi və texnoloji inkişaf mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi istiqamətində kompleks tədbirlərin icrası kənd təsərrüfatının keyfiyyətə yeni inkişaf mərhələsinə keçməsinə tökan vermişdir.

Ölkəmizin böyük kənd təsərrüfatı rayonlarından olan Şəmkirdə də aqrar sektorun inkişafı üçün kompleks tədbirlər həyata keçirilir, o cümlədən fermerlərə hər cür dəstək verilir, mütəmadi olaraq onların təklifləri dinlənir, problemlərinin aradan qaldırılması istiqamətində tədbirlər görülür və bütün bunlar nəticəsiz qalmır.

Götürək rayonda fəaliyyət göstərən "Azərşəkər" MMC-ni. Müəssisə yaranarkən burada 6,1 kilometr elektrik xətti çəkilmiş, 16 kilovoltluq yarımtənsiya tikilmiş, transformatorlar quraşdırılmış, eləcə də 15,3 kilometr uzunluğunda su xətti çəkilmiş, su tutarları inşa olunmuşdur. Bunlardan əlavə, MMC-nin tərkibində olan təsərrüfatlarda - 758,6 hektarda yeni pivot layihə həyata keçirilmişdir ki, bununla da pivot suvarma sahəsinin ümumi həcmi 1429,6 hektara çatmışdır. Paralel olaraq, 40 hektar ərazidə damcı, 17,2 ha sahədə sprinkler sistemindən istifadə edilməsinə başlanmışdır. Pivota ilk dəfə olaraq yeni texnologiya - draçonlayn sistemi də tətbiq edilmişdir. Bu isə suya iki dəfəyə qədər qənaət etməyə imkan vermişdir. Həyata keçirilən bütün bu tədbirlər nəticəsində keçən il müəssisə 130 hektardan 772,65 ton buğda, 165,7 hektardan 851,4 ton arpa, 74,9 hektardan 151,8 ton soya, 197,95 hektardan 1179,8 ton qarğıdalı, 161,55 hektardan 1326,50 ton çuğundur istehsal etmişdir.

"Azərşəkər" MMC-nin təsərrüfatlarında müasir texnikalardan istifadə olunur. MMC-nin Ceyrançöl ərazisində yerləşən aqroparkında təkrar qarğıdalı və soya əkinini zamanı istifadə edilən "Mzuri" texnikasının üstün çəhəti 4 prosesi eyni anda görməkdədir. Bu texnikanın istifadəsində məqsəd su ehtiyatlarına qənaət edilməsi, torpağın münbit qatının qorunub saxlanması və havaya buraxılan zərərli qazların təsirinə aradan qaldırılmasıdır. Bundan başqa, öten il ölkəmizdə ilk dəfə olaraq MMC şəkər çuğunduru-nun yığılmasında "Ropa Maus" texnikasından istifadə edilmişdir. Yeni texnikanın tətbiqi yığım sürətinin 2 dəfə artmasına və vaxta qənaətə səbəb olmuşdur. "Ropa Maus" texnikası saatda təxminən 400 tona yaxın məhsul yığmaq gücünə malikdir.

Ümumiyyətlə, müəssisənin əsas hədəfi dünyada mövcud olan qabaqcıl texnologiyaları uğurla tətbiq etmək, yüksək effektivli idarəetməyə malik aqroholding kimi fəaliyyət göstərməkdir. Bütün bu yenilikləri tətbiq etməklə müəssisə cari il daha yüksək məhsuldarlığa nail olmaq istəyir. Bu məqsədlə pivotaltı sahələrdə 322,6 hektar buğda, 341,8 hektar arpa, 88,6 hektar soya, 228,3 hektar qarğıdalı, 421,6 hektar şəkər çuğunduru əkməsi nəzərdə tutulur.

Sabir ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Mədəniyyət

● Korifeylərimiz

O, Bakı şəhərində, 1918-ci il fevralın 5-də dünyaya gəlib. Atası Əbülfəz Qarayev adlı-sanlı həkim, professor, Əməkdar elm xadimi, anası Sona xanım isə "Müqəddəs Nina" məktəbinin Bakı bölməsinin məzunu idi. Sona xanım həm də fortepiano ifaçılığı üzrə təhsil almışdı. Qara Qarayev uşaqlıq illərindən anasının ifa etdiyi musiqiləri dinləyib. Bu ecazkar sədalar sanki israrla onu öz aləminə səsələnib. O da məşhur həkim olan atasının sənət yolunu deyil, musiqiçi olmağı seçib.

1926-cı ildə Azərbaycan Dövlət Konservatoriyası yanında musiqi məktəbinə daxil olub. 1930-cu ildə Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasının nazirində fəaliyyət göstərən Bakı musiqi fəhlə fakültəsinin fortepiano sinfində qəbul edilib. Professor Georgi Şaroyevin sinfində oxuyub. Musiqi təhsilini davam etdirib, 1935-ci ildə Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasının tələbəsi olub. Konservatoriyanın Bəstəkarlıq fakültəsində professor Leopold Rudolfin sinfində oxuyub.

İldırım yollardan keçən bəstəkar ömrü

İstedadı ilə müəllimlərinin diqqətini çəkən tələbələrəndən olub. Onun parlaq gələcəyinə inanan müəllimlərdən biri isə dahi Azərbaycan bəstəkarı, professor Üzeyir bəy Hacıbəyli idi. Qara Qarayev Üzeyir bəy Hacıbəyli "Azərbaycan xalq musiqisinin əsasları" fəhri kitabından dərslər alıb. Üzeyir bəy Hacıbəyli bütün istedadlı tələbələrini kimi, Qara Qarayevə də qayğı ilə yanaşıb, onun musiqi sənətini dərindən öyrənməsinə, öz bacarığını göstərərək biləcəyinə çalışıb. Sonralar Qara Qarayev bildirib: "O, əgər belə desək, mənim milli ruhum uğrunda çarpışdı".

Üzeyir bəy hər zaman olduğu kimi, Qara Qarayev barədə düşüncələrində də haqlı çıxmışdı. Dünya musiqisi ənənələrini dərindən öyrənən, yeniliklərə qarşı həssas və öncül olan bəstəkar Qara Qarayev yaradıcılığının bütün dövrlərində milli musiqi xəzinəmizə münasibətdə diqqətli və həssas olub. O, hətta 1937-ci ildə respublikamızın rayonlarına gedən folklor ekspedisiyasına rəhbərlik edib. Səfər müddətində folklor musiqisi nümunələri ilə yaxından tanış olub. Geri döndükdən sonra "Şur" dəstgahını nota köçürüb.

Qara Qarayev Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqına 1937-ci ildə üzv qəbul edilib. 1938-ci ildə Moskva Dövlət Konservatoriyasının tələbəsi olub. İlk böyük əsərini - xor, simfonik orkestr və rəqs ansamblı üçün "Könül mahnısı" kantatasını da həmin il bəstələyib. 1938-ci il gənc bəstəkar Qara Qarayev üçün həm də Moskvada keçirilən Azərbaycan incəsənəti ögünüliyində iştirakı ilə yadda qalan olub.

1941-ci ildə o, Müslüm Maqomayev adına Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasının bədii rəhbəri vəzifəsində çalışıb. 1944-cü ildə Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının İdarə Heyəti sədrinin müavini olub. 1946-cı ildə P.I.Çaykovski adına Moskva Dövlət Konservatoriyasında Dmitri Şostakoviçin bəstəkarlıq sinfini bitirib. Təhsili bitmə də, dostluqları davam edib.

Qara Qarayev 1946-cı ildə Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasının bəstəkarlıq sinfində müəllim işləyib. Həmin ildə SSRİ Bəstəkarlar İttifaqı İdarə Heyətinin katibi seçilib. 1948-ci ildə Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasının dosenti olub.

Qara Qarayev 1950-1953-cü illərdə Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasının rektoru vəzifəsində işləyib.

1952-ci ildə Sülh uğrunda Müdafiə Komitəsinin üzvü seçilib. 1956-1973-cü illərdə Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqının birinci katibi işləyib. IV-IX çağırış SSRİ Ali Sovetinin deputatı olub. 1959-cu ildə Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü seçilib. Həmin il Üzeyir bəy Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasının Bəstəkarlıq kafedrasının professoru olub. Qara Qarayev 1954-cü ildən ömrünün sonunadək SSRİ Lenin və Dövlət Mükafatları Komitəsinin üzvü olub.

Musiqinin müxtəlif janrlarına müraciət edib. Operalar, baletlər, mizikllər, xor, solistlər və orkestr üçün kantata və oratoriyalar, orkestr üçün simfoniyalar, süitalar, solo alətlər orkestr, kamera-instrumental ansambları, fortepiano, violino ilə fortepiano, xor və filmlər üçün musiqilər yazıb.

Qara Qarayev Azərbaycan mədəniyyətinə, incəsənətinə, musiqi sənətinə ən böyük xidmətlərdən birini də pedaqoqi fəaliyyəti ilə göstərib. Tələbələrindən ondan yüksək peşəkarlığı, özünəməxsus dəstəxi ilə yazıb-yaratmağı, sonotinə hər zaman böyük hörmət və məsuliyyətlə yanaşmağı öyrəniblər.

Bəstəkar Qara Qarayev eyni zamanda iti zəkəli, ensiklopedik bilikli, geniş dünyagörüşlü alim idi. Dünya musiqisini, ədəbiyyatını, rəssamlığını, teatrını dərindən bilirdi. Öz bilik, fikir, düşüncə və elmi müddəalarını elmi-publistik məqalələrində, resenziyalarında, mürəzə və çıxışlarında, eləcə də müsahibələrində ifadə edirdi. Qara Qarayev məqalə və çıxışlarında, həmçinin Azərbaycan musiqi mədəniyyətində Şərqi və Qərbi vəhdətindən, sintezindən söz açırdı. Bəstəkar müsahibələrindən birində qeyd edib: "...mən oxumağa Bakıda Hacıbəyovla başlamışam, Moskvada Şostakoviçlə isə təhsilimi bitirmişəm. Ona görə Qərb və Şərqi lap əvvəldən mənə bir vəhdət təşkil etmişlər. Mən sanki iki ananın oğluyam".

Bu qədər gərgin işlər, çoxşaxəli yaradıcılığı onu çox sevdiyi fotoaparata da ayıra bilmirdi. Bəstəkar fotoqrafıya maraqlı idi. Müxtəlif markalı fotoaparatlara var idi. Asudə vaxtlarında, xarici səfərlər zamanı həvəslə şəkillər çəkirdi.

Bəstəkar, pedaqoq, Sosialist Əməyi Qəhrmanı (1978), SSRİ Xalq artisti (1959), Azərbaycan SSR Xalq artisti (1958), "Stalin" mükafatı laureatı (1946, 1948), "Lenin" mükafatı laureatı (1967), Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının akademiki Qara Qarayev 1982-ci il mayın 13-də Moskvada şəhərində vəfat edib, Bakıda Fəxri xiyabanda dəfn olunub. Həmin il Azərbaycan Dövlət Kamera Orkestrinə bəstəkar Qara Qarayev adı verilib. Bakıda ev-muzeyi, onun adını daşıyan 8 illik orta musiqi məktəbi, metrostansiya, küçə var. Ayrı-ayrı illərdə Qara Qarayev adına beynəlxalq musiqi festivalları keçirilib. TÜRKSOY 2018-ci ildə "Qara Qarayev ili" elan edib.

Xatirəsi daim yad edilən, öziz tutulan şöhrətli sənətkar dünyada musiqi var olduqca hər zaman anılacaq. Onun adını "Yeddi gözəl", "İldırım yolları", "Leyli və Məcnun", "Don Kixot" baletləri, Cövdət Hacıyevə birgə yazdığı "Vətən" operası, "Azərbaycan" süitəsi, kantataları, simfoniyaları və digər əsərləri daim yaşadacaq.

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

● Kino xadimləri

Dərs dediği tələbələr ona oxşamaq istəyirdilər

O, 1926-cı ildə Şuşada məşhur Cavanşirlər nəslinin nümayəndəsi olaraq dünyaya gəlib. Cavanşirlər soyadı nənə Qarabağda, bütün Azərbaycanda tanınan, sayılıb-seçilən qədim isimlərdəndir. Əzilzadədir! Bu soydan gəlmələr Azərbaycan xalqına onlara sorkərdə, şair, yazıçı, musiqişünas, aktyor bəxş edib. Belə məşhurlardan biri də teatr qurucusu, rejissor, pedaqoq, müəllim və istedadlı aktyor Nəsir Sadıqzadədir.

Nəsir Sadıqzadə orta təhsilini başa vurduqdan sonra - 1961-1968-ci illərdə Azərbaycan Dövlət Universitetinin Azərbaycan dili və ədəbiyyatı fakültəsində təhsil alsada da, arzusuna uyğun olaraq, 1964-1965-ci illərdə Moskvada A.V.Lunaçarski adına Dövlət Teatr Sənəti İnstitutunun (indiki Beynəlxalq Teatr Akademiyası) rejissorluq kursuna aparıb.

O həm istedadlı aktyor, həm də bacarıqlı teatr təşkilatçısı idi. Bu bacarığı ona Gəncə, Füzuli, İrəvan, Sumqayıt, Xankəndi, Naxçıvan teatrlarında quruluşçu rejissor və baş rejissor işləməyi nasib edib.

Görkəmli səhnə ustası müxtəlif illərdə C.Cabbarlının "Aydın", M.İbrahimovun "Kəndçi qızı", Ə.Nesinin "Bura gəlin", B.Vahabzadənin "Yağışdan sonra", L.Əfəndiyevin "Məhv olmuş gündölkələr", M.F.Axundzadənin "Hacı Qara", O.Joselianiın "Araba hələ aşmayıb" və digər əsərlərə quruluş verib.

İstedadlı aktyor "Mən ki, gözəl deyildim", "Şeytan göz qabağında", "Qətl günü", "Zir-zəmi", "Qara Volqa", "Qəzəlxan" filmlərində rol alsada, yaddaşlarda fəhri Ramiz Əzizbəylinin çəkdiyi "Bəxt üzüyü" filminin veteranı Tanrıbəy obrazı ilə xatırlanır.

Aktyorun sənət yoldaşı, uzun illər Mədəniyyət və İncəsənət Universitetində onunla birlikdə çalışan əməkdar artist Azad Şükürov Nəsir Sadıqzadə haqqında xatirələrini bizə bölüşür: "Nəsir müəllim aktyor idi. Həyatda yox, səhnədə oynamağı sevirdi. O, çox ciddi, işinə olduqca məsuliyyətli, dəqiq adam idi. Cəsarətliydi, sözüni deməyi bacarırdı. Tələbələrini, kasıbın dostuydu. Respublikanın mədəniyyət aləmində yaxşı tanınan, sözü keçən idi. Biz onunla respublikanın hər yerində səfərlərdə olmuşuq. Birlikdə Şuşaya da getmişik. 1980-ci illərdə ermənilərin başladığı separatçılıqdan narahatlıq keçirirdi. Həttə Şuşanı ermənilər işğal edən zaman soyuqqanlılıq

la dedi ki, bu, onların müvəqqəti qələbəsidir. Biz Şuşanı mütləq geri qaytaracağıq". Nəsir müəllim sözün düzünü deyirdi. Buna görə yuxarıları onu o qədər də sevməzdilər. 70 illik ömrünü sənətə həsr etsə də, nə bir fəxri ad, nə bir mükafat almışdı. Halbuki onun tələbələrini çox fəxri adlarla, mükafatlarla fərləndirilmişdi.

Azad müəllim söhbətini davam etdirib dedi: - 1991-ci il oktyabrın 18-də axşam Nəsir müəllim mənə zəng edib soruşdu: - Azad, sabah universitetə gedəcəksən?

- Bəli, gedəcəyəm, - deyə cavab verdim. - Onda səhər saat 10-da "Baksovet" metrosunun qarşısında görüşək, birlikdə gedək, - dedi.

"Baksovet"də görüşüb birlikdə universitetə getməyə başladım. Düzünü desəm, Nəsir müəllimin mənimlə "Baksovet"də görüşmək həvəsini heç başa düşə bilmədim. Onuz da universitetdə bir yerdə olacaqdıq. Daha "Baksovet"ə getməyə nə hacət vardı ki?..

Fikirləşdim ki, Nəsir müəllim məni ora elə-bələ, şapdangəldi çağırmaq istəyirdi. Üzündə bir məmnunluq var idi. Nə baş verdiyini anlaya bilmirdim. Biz "İstiqalət" küçəsi ilə addımlayırdıq. ADR-in Parlament binasına çatanda Nəsir müəllim dayanıb dedi: "Azad, ölmədik, müstəqil ölkənin müstəqil vətəndaşı olmağı da gördük. Bundan sonra ölsəm də, dərdim olmaz". Sonra gözləri doldu.

Kinorejissor Rövşən İsaev da Nəsir Sadıqzadənin dostluq etdiyi tələbələrindən olub. O

da müəllimi haqqında düşüncələrini bizə bölüşdü:

- Nəsir müəllim olduqca məlumətli adam idi. Özü ilə həmişə 8-10 kiloqram ağırlığında bir çanta gəzirdi. O çantanın içində bilirsiniz nə olurdu? O zaman ittifaq miqyasında nəşr olunan ən maraqlı qəzet və jurnallar. Elə bir əsər, pyes olmadı ki, ondan söz açıyırdım, Nəsir müəllim məlumatlısı olardı. Nəsir müəllim həm də çox gözəl tərcüməçi idi. Türk yazıçısı Əziz Nesinlə möhkəm dost idi. Onun Azərbaycanda tamaşaya qoyulan əsərlərinin bəlkə də hamısını Nəsir müəllim tərcümə etmişdi.

Çox təmiz, saf, ürəyiyumşaq adam idi. Həttə o qədər kövrək idi ki, oxuduğu bir əsərdə qəmli, kədərli bir şey taparsad, bir haqsızlıq gördüdsə, onu adama danışanda gözüünün yaşına hakim ola bilməzdi.

Biz oxuyan vaxt ali məktəblərdə hələ təyinat var idi. Nəsir müəllim tələbələrindən kimin harada işləməyi istədiyini öyrənib bir siyahı tutur, sonra Mədəniyyət Nazirliyinə gəlib hər kəsin arzuladığı yeri təyinatını verirdirdi. Özü Ədil İsgəndərovun sinfində oxumuşdu, amma rəhmətlik Mehdi Məmmədov onun kumiri idi. Dərs dediği tələbələr bilirdi, bacarıqda, səhnədə, insanlıqda Nəsir müəllimə oxşamağı çalışırdılar. Amma Nəsir müəllim olmaq mümkün deyildi.

Elşən QƏNİYEV,
"Azərbaycan"

● Unudulmazlar

Fatma xanım Kəminə

270 illik tarixə malik qədim Şuşada formalaşan mədəniyyət, maarifçilik mühiti, ziyalıların yetişdirilməsi məsələsi araşdırıldıqca yeni faktlar üzə çıxır. Şəhərin tanınmış nəsiləri, zadəgan və mülkədarları, el sənətkarları, xüsusilə musiqi sahəsində görkəmli adamları, tarixi şəxsiyyətlər, hərbçilər, şair və yazıçılar, habelə qurmuş terrorun qurbanı olmuş talelərə yaxından tanış ola bilərik. Bu zaman istər-istəməz Şuşanın ədəbi-mədəni həyatında xidmətli olmuş bəzi seçilmiş ziyalıların fəaliyyəti ilə qürur duyuruq. Onlardan biri də Xurşidbanu Natavanın müasiri, yaxın rəfiqəsi, ağılna və qabiliyyətinə görə el arasında dərin ehtiram bəslənən şair Fatma xanım Kəminədir.

Sorağını müəyyən tədqiqat əsərlərindən və yaddaşlarda yaşayan xatirələrdən aldığımız Fatma xanım Kəminə 1841-ci ildə Şuşa şəhərində ziyalı ocağında - Mirzə Bəybabə Tahirzadənin ailəsində dünyaya gəlmişdi. Şairin atası Mirzə Bəybabə Fəna şair olmuş və "Fəna" təxəllüsü ilə şeirlər yazmışdı. Fatma xanımın ilk sənət müəllimi də elə atası olub desək, yanlışmaq.

Fatma xanım ilk təhsilini mollaxanada alıb, fars dilini mükəmməl öyrənib, sonralar biliyini artırmaq üçün Türkiyəyə gedib, bir neçə il İstanbulda oxuyub. Kəminə klassik Azərbaycan, fars və özbək poeziyasının ənənələri arasında öz poetik dəstəxətini formalaşdırmış, ilk növbədə Füzuli lirikasının təsiri ilə şeirlər yazmışdır. Dövrünün "Məclisi-üns" və "Məclisi-fəramuşan" kimi məşhur ədəbi məclislərinin fəal iştirakçısı olmuşdur. Ədəbiyyatşünaslar onun şair kimi püxtələşməsində, yaradıcılıq istiqamətlərini müəyyənləşməsində bu məclislərə toplaşan Xan qızı Natavan, Mir Möhsən Nəvvab, Mirzə Rəhim Fəna və başqa Qarabağ şairlərinin böyük rolu olduğunu vurğulayırlar. Fatma xanım Kəminə şeir-sənət məclislərindən təmizliyi və ədəbi simalarla yaxından yaradıcılıq əlaqələndirilmişdir.

Böyük maarifiçi, görkəmli pedaqoq və ictimai xadim F.Köçəri "Azərbaycan ədəbiyyatı" kitabında Fatma xanımın şəxsiyyətini və yaradıcılığını yüksək qiymətləndirərək, onu "Qarabağın üçüncü şairi-möhürəməsi" adlandıraraq yazırdı: "...Həqiqətdə çox gözəl, zərif bir can idi və zahiri höqsəzliyinə müvafiq batini və mənəvi tərəfdən daxli-oxlaqı-həsənə sahibəsi olub, ziyadə xoşxüdə, mülayim və xoşroftar bir nadirey-zəmanə idi".

Şairin müxtəlif topluslarda, olyaşma kitablarında, arxivlərdə qorunub saxlanan və tədqiqatlarda xatırlanan əsərlərini dəyərli yazıçı-alim Əzizə Cəfərzadə toplayaraq 1971-ci ildə "Gənclik" nəşriyyatında çap etdirmişdir.

Tanınmış yazıçı-alim və pedaqoq Əzizə Cəfərzadə kitabı yazdığı ön sözdə bildirir ki, Fatma xanım Kəminənin qəzəllərində məhəbbət və gözəllik tərənnümü olmur, insanı ucaldan hisslər vəst edilir. Onun məhəbbətdən bəhs edən qəzəlləri hisslərinin təbiiyyəti və dərinliyi, arzuların romantik vüsəti ilə yaddaşlara hopur.

Kəminənin poetik yaradıcılığın əsas qəzəllərdən ibarətdir. Azərbaycan və fars dillərində qələmə aldığı bu əsərlərdə şair klassik Şərq poeziyasının ənənəvi mövzularından kənara çıxmasa

● Xəbər

Azərbaycan peşəkar milli teatrının 150 illik yubileyi qeyd ediləcək

Prezident İlham Əliyev fevralın 3-də Azərbaycan peşəkar milli teatrının 150 illik yubileyini qeyd edilməsi haqqında sərəncam imzalayıb.

Sərəncama əsasən, 2023-cü ildə 150 illiyi tamam olan Azərbaycan peşəkar milli teatrının yubileyi ilə bağlı tədbirlər planının hazırlanması və həyata keçirilməsi Mədəniyyət Nazirliyinə tapşırıb.

Sərəncamda vurğulanır ki, Azərbaycan teatr xalqımızın mədəni sərəvətidir. Həmin sərəvətin qorunması və inkişaf etdirilməsi Azərbaycan dövlətinin mədəniyyət siyasətinin əsas prioritetlərindən biridir. Respublikamızda rəhbərlik etməyə başladığı ilk illərdən bəri mədəniyyət sahəsində böyük işlər görüldü. Bu sahədə irəliləyişlərə əsasən, Azərbaycanın mədəniyyət sahəsində böyük işlər görüldü. Bu sahədə irəliləyişlərə əsasən, Azərbaycanın mədəniyyət sahəsində böyük işlər görüldü.

Azərbaycan kino layihəsi İtaliyada keçirilən Avropa Film Forumunda mükafat qazanıb

Rejissor Elvin Adıgözəlin "Mənim sehrli dünyam" filmi Türkiyənin nüfuzlu TRT telekanalının 5000 avro məbləğində mükafatına layiq görülüb. "Mənim sehrli dünyam" Triestdə keçirilən beynəlxalq kinofestival tərəfindən təşkil edilən nüfuzlu "When East Meets West" kinoforumunun First Cut Lab proqramında iştirak edən ilk Azərbaycan layihəsidir.

Bu barədə "Cinex" kino şirkətinin mətbuat xidməti məlumat yayıb. "Bu forum Avropada və dünyada kino peşəkarlarına dəyərli missiyasını yerinə yetirən çoxşaxəli proqramdır. Bu il proqramda Azərbaycan layihəsinə

ta təşəbbüsü və iştirakı ilə Azərbaycan teatrının 100 illik yubileyinin təntənəli qeyd olunması diqqətəlayiq mədəniyyət hadisəsinə çevrilmiş və teatrımızın çiçəklənməsinə yeni stimül vermişdir.

yihəsindən əlavə, Serbiya, Braziliya, İtaliya, Macarıstan, Sloveniya, Belçika, Xorvatiya kinematografiyasını təmsil edən 8 film iştirak edib. Bəli ciddi rəqabətə baxmayaraq, "Mənim sehrli dünyam" ən yaxşı film olaraq seçilib. Film Sabirabad rayonunun kənd ansamblında çəkilmişdir və Bakıya televiziya verilişinə gəlmək arzusunda olan iki uşaqlıq dostu Babək və Sahildən bəhs edir. Babək yerli kafelerin birində ofisiənt işləyən qıza aşiq olur. Bu vuruşluq onun həyat prioritetlərini yenidən nəzərdən keçirib keçmiş həyatından, dostlarından və ailəsindən ayrılmaq qərarına təkən verir. Hekayənin müəyyən bir məqamında bütün arzulər dağılır, dostluq sınağı çəkilir və ansamblın üzvlərinin həyatı həmişəlik dəyişir. Məsum bir macərə kimi başlayan əhvalat həqiqi insani faciəyə çevrilir.

"AzerGold" QSC-də 2022-ci ilin yekunları və qarşıda duran vəzifələrə dair müşavirə keçirilib

"AzerGold" Qapalı Səhmdar Cəmiyyətində (QSC) 2022-ci ilin yekunları və qarşıda duran vəzifələrə dair müşavirə keçirilib.

Müşavirədə çıxış edən "AzerGold" QSC İdarə Heyətinin sədri Zakir İbrahimov ötən ilin ölkəmiz üçün bütün sahələrdə uğurlu nəticələrlə yadda qaldığını qeyd edib. Bildirilib ki, Prezident İlham Əliyevin yürütdüyü müdrik siyasət sayəsində qarşıya qoyulan bütün vəzifələr layiqincə yerinə yetirilib.

Ötən illər əldə edilmiş müsbət iqtisadi dinamikanın 2022-ci ildə də qorunub saxlanıldığını, qeyri-neft-qaz sektoru üzrə ixracatın 2021-ci ilə müqayisədə 12,4 faiz artıdığını qeyd edən Z.İbrahimov QSC-nin ötən il qeyri-neft ixracatçıları sırasına ön pillələrdə qərarlaşdığını diqqətə çatdırıb. İdarə Heyətinin sədri hesabat dövründə digər istiqamətlər, o cümlədən geoloji kəşfiyyat, hasilat, istehsalat üzrə də müsbət nəticələrin əldə olunduğunu qeyd edib. O, bununla Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizin dayanıqlı iqtisadi inkişafı, xüsusilə ümumi daxili məhsul istehsalında dağmən sektorunun payının artırılması ilə bağlı qarşıya qoyulan vəzifələrin icrasına "AzerGold" QSC-nin də öz töhfəsini verdiyini bildirib.

Qeyd olunub ki, QSC tərəfindən aktiv hasilat və istehsalat fəaliyyəti həyata keçirilən Çovdar İnteqrəolunmuş Regional Emal Sahəsinə (ÇİRES) 2022-ci il ərzində istehsalat xəttində həyata

keçirilən optimizasiya işləri ilə əlaqədar hasilat və ixracatda planlı azalmalar müşahidə edilərsə, gözlənilməli kimi, hesabat ilinin yekunlarının müsbət göstəricilərlə təminlənməsinə nail olunub. Belə ki, ÇİRES-də istehsalatın sürətləndirilməsi və filizlərin tələb olunan ölçülərdə xırdalanmasını təmin edən qırıcı sahəsinin məhsuldarlığı artırılaraq sahənin illik istehsal gücü artırılıb. Nəticədə ötən il hasilat göstəriciləri 62,1 min unsiya qızıl, 223,1 min unsiya gümüş olmaqla qızıl hasilatı plandan 2 faiz, gümüş hasilatı 83 faiz artıq icra edilmişdir. Eyni zamanda qarşıda duran illər ərzində hasilat və istehsalat göstəricilərinin daha da yaxşılaşdırılması üçün şərait yaradılıb.

2022-ci ilin satış əməliyyatlarına gəlincə, İdarə Heyətinin sədri bildirib ki, qızıl və gümüşün həm beynəlxalq, həm də daxili bazarlarda satış həcmində müsbət dinamika müşahidə edilmişdir. Qiymətlərin ümumi satış göstəriciləri 2022-ci ildə 63,3 min unsiya qızıl və 207,7 min unsiya gümüş olub. Bununla 2021-ci ilə müqayisədə qızıl və gümüş-

ün satış həcmində artım qeydə alınıb.

Z.İbrahimov ÇİRES-də istehsalat prosesinin davamlılığının təmin edilməsi məqsədilə intensiv geoloji kəşfiyyat işlərinin aparıldığını bildirib. O, Daşkəsən və Balakən rayonlarında, eləcə də Şərqi Zəngəzur və Naxçıvan Muxtar Respublikasının inzibati ərazisində yerləşən sahələrdə aparılmış kəşfiyyat işləri və onların ilkin nəticələrinə dair ətraflı məlumat verib.

Sədr ötən ilin ən mühüm hadisələrindən biri olaraq cənab Prezident tərəfindən "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad olunmuş ərazilərinə Böyük qayıdışa dair I Dövlət Proqramı"nın təsdiq edildiyini, 2022-2024-cü illəri əhatə edən dövlət proqramında QSC-nin öhdəliyinə mineral xammal ehtiyatlarının monitorinqi, təftişi, axtarışı, qiymətləndirilməsi kimi bir sıra vacib tapşırıqların qoyulduğunu qeyd edib.

Müşavirədə həmçinin böyük investisiya tələb edən, kifayət qədər mürəkkəb olmaqla yanaşı, həm də böyük iqtisadi töhfələr vəd edən Daşkəsən dəmir filizi yataqlarının

istismarı layihəsi barədə də danışılıb. Bildirilib ki, ötən il "AzerGold" QSC-nin törəmə şirkəti olan "Daşkəsən Dəmir Filiz" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti tərəfindən Daşkəsən dəmir filizi yataqlarının rezervi beynəlxalq standartlara uyğun səviyyədə ciddi artırılıb. Sahədə filiz kütləsinə çatmaq üçün planlı şəkildə torpaq səthində üstəgala işləri aparılıb.

İdarə Heyətinin sədri dövlət-özəl sektor tərəfdaşlığı modeli əsasında təsis edilmiş törəmə cəmiyyət - "Azer-Blast" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti tərəfindən sənaye əhəmiyyətli partlayıcı maddələrin istehsalı üzrə zavodun qurulması layihəsinin icrası istiqamətində işlərin sürətlə davam etdirildiyini qeyd edib. O, istehsal gücü 31 min ton sənaye partlayıcısı olan zavod üzrə Gəncə şəhərində cari il tikinti işlərinin başlanılmasına və yekunlaşdırılmasının planlaşdırıldığını bildirib.

Daha sonra Geoloji kəşfiyyat, İctimaiyyətə əlaqələr və marketinq, Təmir-tikinti və energetika şöbələri, eləcə də Torpaq işləri və yerin təkindən istifadə sektoru tərəfindən görülmüş işlərə dair məruzələr dinlənib.

Z.İbrahimov müşavirənin sonunda yeni yataqların istismarına hazırlıq çərçivəsində görülən işlərin sürətləndirilməsi, bütün fəaliyyət istiqamətləri üzrə artım dinamikasının qorunub saxlanılmasına dair tapşırıq və tövsiyələrini verib.

İki Əfqanıstan vətəndaşı dövlət sərhədini pozmağa cəhd göstərib

Fevralın 2-də saat 16:25-də Dövlət Sərhəd Xidmətinin (DSX) Sərhəd Qoşunlarının "Lənkoran" sərhəd dəstəsinin Astara rayonunun Sım kəndi yaxınlığındakı sərhəd zavastasının xidməti ərazisində İrandan Azərbaycana keçirilməsinə dövlət sərhədini pozmağa cəhd göstərən iki naməlum şəxs sərhəd naryadının sayıqlığı nəticəsində saxlanılıb.

DSX-nin Mətbuat mərkəzindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, araşdırma zamanı saxlanılan şəxslərin Əfqanıstan vətəndaşları 2003-cü il təvəllüdü Raja Məhəmməd Qocuməhəmməd oğlu və 2006-cı il təvəllüdü Zəhidullah Mədxil Məhəmmədqol oğlu olmaları müəyyənləşdirilib. Faktlar üzrə əməliyyat-istintaq tədbirləri davam etdirilir.

18 kiloqramdan çox narkotik vasitənin İrandan Azərbaycana keçirilməsinin qarşısı alınıb

Dövlət sərhədinin etibarlı mühafizəsinin təmin edilməsi, narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizə tədbirləri çərçivəsində Dövlət Sərhəd Xidmətinin (DSX) Sərhəd Qoşunlarının "Horadiz" və "Göytəpə" sərhəd dəstələrinin əməkdaşları tərəfindən 18 kiloqram 610 qram narkotik vasitənin qaçaqmalçılıq yolu ilə İran İslam Respublikasından

Azərbaycan Respublikasına keçirilməsinin qarşısı alınıb. DSX-nin Mətbuat mərkəzindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, keçirilmiş sərhəd axtarışı və əməliyyat tədbirləri nəticəsində fevralın 2-də saat 11:45-də Yardımlı rayonunun Deman kəndi yaxınlığındakı sərhəd zavastasının xidməti ərazisində bir bağlamada ümumi çəkisi 3 kiloqram 310 qram narkotik vasitə (3 kilo-

qram 210 qram mariyuana və 100 qram tir-yök), fevralın 3-də saat 03:50-də Füzuli rayonunun Qazaxlar kəndi yaxınlığında havanın dəyişən buludlu olacağı, ararib tutulacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Lakin gündüz bəzi yerlərdə ararib yağış yağacağı ehtimalı var. Gecə və səhər duman olacaq. Cənub-şərq küləyi əsəcək, axşam şimal-qərb küləyi ilə

OXUCULARIN NƏZƏRİNƏ!

"AZƏRBAYCAN" qəzetinə abunə yazılışı davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuatçıyı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
"Azərmətbuatçıyı" ASC	(012) 441-19-91, (050) 322-33-17
"Qaya" firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
"Region Press" MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
"Səma-M" MMC	(012) 594-09-59
"Ziya" LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
"Pressinform" MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
"City press" MMC	(055) 819-09-26

1 illik - 124,80 (yüz iyirmi dörd manat səksən qəpik) manat
6 aylıq - 62,40 (altmış iki manat qırx qəpik) manat
3 aylıq - 31,20 (otuz bir manat iyirmi qəpik) manat

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzlənsəniz, (012) 539-59-33 nömrəli telefona zəng vura bilərsiniz.

Son həftələrdə yoluxanların sayı azalıb

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı dünyada yanvar ayı ərzində COVID-19-dan ölənlərin sayının 65 faiz artıdığını açıqlayıb. Son 4 həftə ərzində 20 milyon yaxın insan koronavirusa yoluxub, 114 mindən çox insan ölüb.

Ölənlərin sayı əvvəlki aylarla müqayisədə 65 faiz artsa da, yoluxanların sayı 78 faiz azalıb. Yanvar ayında ən çox yoluxma Çində aşkarlandı. Siyahıda Çindən sonra Yaponiya, ABŞ, Böyük Britaniya, Koreya Respublikası və Braziliya gəlir.

Çində COVID-19-la bağlı vəziyyət oktyabrın sonlarından etibarən gərginləşib. Yoluxmalar əsasən Pekin, Qanqou və Çonçin şəhərlərində qeydə alınıb. Çin hakimiyyəti iqtisadiyyata mənfəi təsirlərinə təkrar test verməsi tələbi ləğv edilmişdir. "Sifir COVID" strategiyasında israrlıdır. Bu strategiya yoluxma aşkarlanan yaşayış məntəqələrində sərt karantin rejiminin, o cümlədən qapanmaların, kütləvi test pro-

sesinin təbii, yoluxanların və yoluxanlarla təmasda olanların təcrübəsilə və yerin təkindən istifadə sektoru tərəfindən görülmüş işlərə dair məruzələr dinlənib.

olan ölkədə indi göstərici 5 minə enib.

Kliniki Tibbi Mərkəzin Səhiyyənin təşkilatı və innovasiya şöbəsinin həkim-epidemioloqu Bənövşə Abdullayeva deyir ki, Azərbaycanda epidemioloji vəziyyət qənaətbəxşdir: "Son günlər yoluxma hallarında artım olsa da, ciddi narahatlığa əsas yoxdur. Ölkəmizdə pandemiyanın ilk günlərindən qəbul olunan qərarlar nəticəsində vəziyyət bu gün də nəzarət altındadır".

B.Abdullayeva bildirir ki, COVID-19-un mutasiyaya uğramış son ştamı olan Krakenin

əlamətləri mövsümi qrip simptomları ilə, demək olar ki, eynidir. "Klinikaya kəskin respirator virus infeksiyaları simptomları ilə müraciət edənlər çoxdur. Hər müraciət edən xəstədən test götürülür. Götürülən testlərin öksiriyətinin cavabı neqativ olur".

Epidemioloq onu da xüsusilə vurğulayır ki, COVID-19 aşkarlanmayan vətəndaşların, demək olar ki, hər biri 3 doza vaksin olunanlardır. Bu da ölkəmizdə həyati keçən məqsədyönlü peyvəndləmənin uğurlu nəticəsidir.

"Vətəndaşlara insanların sıx olduğu və qapalı məkanlarda uzaq durmağı tövsiyə edirik. Bu mümkün olmadıqda təqdirə isə tibbi maskadan istifadəni və gigiyena qaydalarına riayət etməyi məsləhət görürük. Vətəndaşlar virusun simptomlarını hiss edən kimi özlərini təcrid etməli, mütəxəssisə müraciət etməlidirlər", - deyərək həkim bildirib.

Ülkər XASPOLADOVA, "Azərbaycan"

Bu gün Abşeron yarımadasının bəzi yerlərində yağış yağacağı gözlənilir

Azərbaycanda fevralın 5-nə gözlənilən hava proqnozu açıqlanıb.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, Bakıda və Abşeron yarımadasında havanın dəyişən buludlu olacağı, ararib tutulacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Lakin gündüz bəzi yerlərdə ararib yağış yağacağı ehtimalı var. Gecə və səhər duman olacaq. Cənub-şərq küləyi əsəcək, axşam şimal-qərb küləyi ilə

əvəzlənəcək. Havanın temperaturu gecə 3-5°, gündüz 7-9° isti olacaq. Atmosfer təzyiqi 762 millimetr civə sütunu, nisbi

rütubət 65-75 faiz təşkil edəcək. Azərbaycanın rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin gecə və səhər bəzi dağlıq ərazilərdə havanın ararib yağmurlu olacağı, qar yağacağı proqnozlaşdırılır. Ararib duman olacaq. Qərb küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 3° şaxtadan 2°-dək isti, gündüz 6-10° isti, dağlarda gecə 12-17° şaxta, gündüz 0-5° şaxta olacağı bildirilir.

Gecə və səhər dağlıq və dağətəyi rayonlarda yollar buz bağlayacaq.

BAŞ REDAKTOR
Bəxtiyar SADIQOV

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman və informasiya şöbəsi	- 539-63-82, 432-37-68
Baş redaktor müavinləri	- 538-86-86,	İnformasiya şöbəsi	- 538-56-60
Məsəl katib	- 539-43-23,	İctimai əlaqələr şöbəsi	- 539-49-20, 538-31-11,
Məsəl katib müavinləri	- 539-44-91,	Fotolüstrasiya şöbəsi	- 538-84-73,
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	Kompyuter mərkəzi	- 538-20-87,
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55,	Mühasibatlıq	- 539-59-33

AZ 1073, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, "Azərbaycan" nəşriyyatı, IV mərtəbə

www.azerbaijan-news.az
contact@azerbaijan-news.az
az.reklam@mail.ru

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnməmiş, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəəsində çap edilmişdir

Qəzetə dərc üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə uyğun olmalıdır

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj **5026**
Sifariş **254**

Qiyməti 40 qəpik